

Godišće XVI. • broj 12 • prosinac 2021.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Čestit Božić

Božić – Bog je
postao čovjekom

Skriveni Božić

Božić kao dar i obveza

Kada ću to cijelim
srcem doživjeti Božić?

HRAM I OBITELJ

UZDIGNIMO GLAVE

FRA SLAVKOVIM STOPAMA

PREMA TAJNI
UTJELOVLJENJA

Božić | Gospina škola | Događanja | Teološki podlistak
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! S vama sam u ovom milosrdnom vremenu i pozivam vas sve da budete nositelji mira i ljubavi u ovom svijetu, gdje vas, dječice, Bog preko mene poziva da budete molitva i ljubav i izraz raja ovdje na zemlji. Neka vaša srca budu ispunjena radošću i vjerom u Boga da imate, dječice, potpuno povjerenje u njegovu svetu volju. Zato sam s vama, jer me On, Svevišnji, šalje među vas da vas potaknem na nadu i vi ćete biti mirotvorci u ovom nemirnom svijetu. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv/CMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Jan de Bray, *Poklonstvo pastira*

Božić

Božić – Bog je postao čovjekom, FRA T. PERVAN

Skriveni Božić, FRA S. MABIĆ

Kada ću to cijelim srcem doživjeti Božić?, K. MILETIĆ

Božić kao dar i obveza, I. ŠARAC

Tko mi to dolazi?, M. MILETIĆ

Božićna priča, D. JURČEVIĆ ČERKEZ

Franjin goli Božić, FRA A. MARIĆ

Srca gore - evo zore, M. VOJVODIĆ

Gospina škola

Nadbiskup Aldo Cavalli imenovan apostolskim vizitatorom

Mons. Hoser utro je put svojem nasljedniku mons. Cavalliju, D. PAVIČIĆ

Događanja

Hram i obitelj, FRA M. ŠAKOTA

Uzdignimo glave, P. TOMIĆ

Fra Slavkovim stopama

Teološki podlistak

Prema tajni utjelovljenja, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Božji i ljudski suvezi i savezi, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Bio nam radostan Božić i blagoslovljena nova 2022. godina!

Nižu se rođendani Kristovi. Nižu se i naša hrvatska stoljeća vjernosti Bogu i Crkvi, naša slavlja Božića u radosti i žalosti. Kroz boli i poteškoće, radosti i nade, koje nam nameće život, sudjelujemo mišlju, riječju i djelom u širenju Božjeg Kraljevstva. I doista, kakva nam je misao, takva nam je riječ, takav nam je život, takvi smo kao osobe, kao zajednica, kao Crkva. Upravo ova trijada i ovog Božića može nam poslužiti da preispitamo svoju kršćansku, katoličku i vjerničku zrelost.

Bog je poslao anđela Gabrijela da u njegovo ime od Marije zatraži da po njoj svome Sinu daruje ljudsku prirodu. Time nam pokazuje svoju veličinu, ali i naše dostojanstvo. Ne daje dar onako kako mi često znamo darivati – da bismo imali vlast nad drugima, da od nekog načinimo dužnika. Ne, Bog poštuje ljudsku slobodu do kraja. I Marija, u ime cijeloga čovječanstva, odgovora: *Neka bude*. I devet mjeseci kasnije začuo se plač. Vječni Bog postao je čovjekom i učinio nas svojom djecom.

Njegovo rođenje osposobljuje nas da shvatimo beskrajnu tajnu Utjelovljenja, koja je plod bezgranične ljubavi Očeve prema svakom čovjeku, jer „Bog je tako silno ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina“ (Iv 3,16). Ta je ljubav najveća i najplemenitija. Isus i ovoga Božića silazi u ovu našu nemirnu i tamnu sadašnjost. Svojim rođenjem donosi Svjetlo, jedino rasvjetljenje koje može unijeti promjenu u živote milijardi ljudi zaslužjenih tamom i opaćinama.

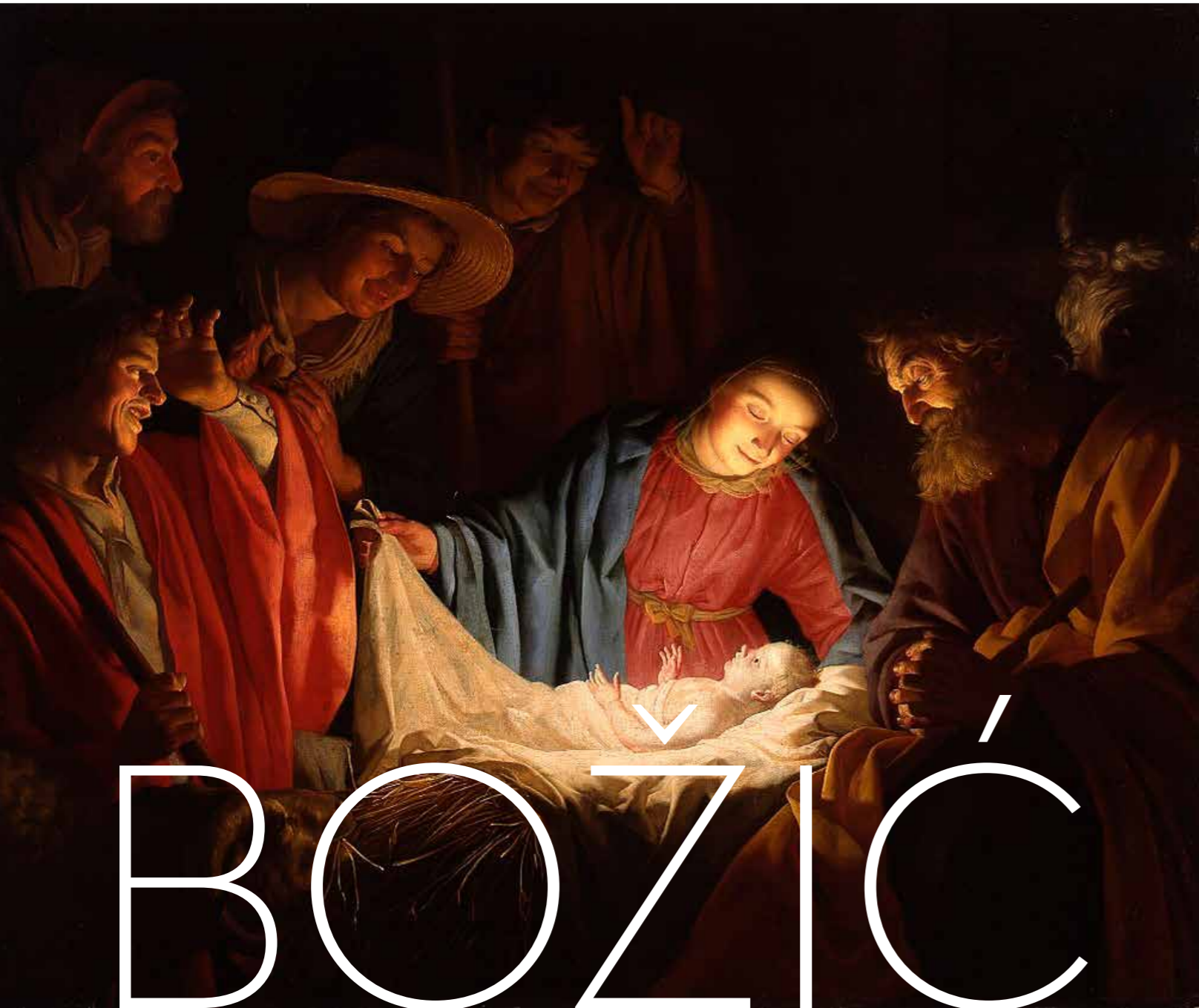
Božić je i veliki dan dijaloga među ljudima – vjernicima i nevjernicima, veliki dan izmirenja među narodima. Božić nas uči ljubiti i poštivati čovjeka, briše u nama rasne, nacionalne, ideološke predrasude i isključivosti. Veliki je to dan za sve ljude dobre volje, koji su željni i spremni na promjenu ovoga svijeta.

Božić je golemi dar Providnosti i Ljubavi. Bog, naš Otac vjeruje nam, voli nas i oprašta mnoga nevjerstva i opaćine. Ljudska logika i filozofija bi drukčije reagirala, bila bi sudački „pravednija“ i u najmanju ruku išlo bi se oko za oko, zub za zub, vraćalo bi se istom mjerom. Čovjek se do dana današnjega nije u svojim prosudbama uspio promijeniti. Za oko vadi stotinu očiju, za zub čitava zubala. Takva je ljudska logika u praksi, ako ne prihvati evanđelje i ukoliko ne poslušava savjet da na kamen uzvrati kruhom i da bližnjega voli kao samog sebe.

Izmirimo se jedni s drugima: u obiteljima, na radnim mjestima, na životnim putevima gdje se susrećemo, i na žalost, svadamo i razilazimo. Na to nas poziva i od nas to očekuje siromašni Isus rođen i položen u jasje, na slamu. Molimo malog Isusa u jaslucima ovih dana i u našem Međugorju da prestanu nevolje pandemije, osobito nemir među nama. Ne okrećimo leđa stvarnosti Božića i iznova promislimo zašto nas Gospa preko četiri desetljeća poziva na mir i obraćenje. Uzvratimo Gospodinu ljubavlju i pažnjom.

Kao božićni dar stigla nam je još jedna vijest: na nas u Međugorju, ali osobito na hodočasnike svijeta, koji se utječu Kraljici Mira, misli i naš papa Franjo. Poslije nadbiskupa Hrnrika Hosera poslao nam je nadbiskupa Aldu Cavallija. Sigurni smo da ćemo u eklezijalnosti i kršćanskoj ljubavi, u sinovskoj odanosti surađivati s mons. Cavalliem i pomoći da Međugorje sa svojim porukama ostane osvježavajući izvor nove evangelizacije. Dobro nam došao, biskupe Aldo, o Božiću 2021.

Bio nam radostan Božić i blagoslovljena nova 2022. godina!

BOŽIĆ

– BOG JE POSTAO ČOVJEKOM

Kako to gordo zvuči: čovjek! - riječi su razočaranog pjesnika iz doba komunizma M. Gorkog. Mi bismo mogli nadodati. Kako to danas **gorko** zvuči: čovjek! Je li moguće slaviti Božić, imamo li pravo slaviti Božić u nečovječnom okruženju, kad su 'litanije' nečovještva i nečovječnih postupaka oko nas danomice sve dulje, stravičnije, bestijalnije? Zapravo nanosimo zvijerima i životinjama uvredu, uspoređujemo li neke postupke svojih poživinčenih suvremenika i pojedinaca sa životinjskim. Nema toga zločina, nema tog zlosilja, podlosti, kriminala koji pojedinci nisu počinili oko nas u onome netom minulom ratu, a rane su još otvorene jer nestali nisu pronađeni. Iskapaju se kosti zatrpanih na bunjištima i odlagalištima smeća i otpada. Tomu je već trideset godina. Mislili smo, to pripada barbarskoj prošlosti...

PA IPAK, SVEMU UNATOČ, SLAVITI MOŽEMO I SMIJEMO. Jer Betlehem nije Jeruzalem. U Jeruzalemu stoluje rimska sila, namjesnik, legije, okupacijska vlast, herodovci, nasljedno i uhljebljeno svećenstvo, čuvari Zakona i narodni 'establishment', sit i snen, pospan, imajući na umu i mislima svoju ugodu i profit. Tu su čedomorci, Herod sa svojim krvnicima, nasilnici, ratnici. Tu su neprobojne zidine nečovještva, uhodane kategorije, tvrde glave koje ne dopuštaju nikakvu novu misao ili spoznaju koja bi mogla ugroziti njihovu 'logiku', ili ih pokrenuti na promjenu stava.

Tu Mesija nema šanse jer je u srcima mrkla noć. A stražarima koji su na zidinama višekratno se u noći dovikuje: „Stražaru, koje je doba noći? Stražaru, koje je doba noći?“ (Iz 21,11) Vremenom postaju noć i tama neizdrživi, nečovještvo prevršuje mjeru svojih zločina. A stražar sa svoje kule oglašava mesijanskom trubljom: „Dolazi jutro! Dolazi dan. Svanjuje svjetlo, ne u Jeruzalemu, nego u Betlehemu!“

Betlehem nije samo zemljopisni pojam. To je mjesto iz snova. Proročki pretkazano, mjesto novog kralja, Davidova pomazanja, mjesto snenih pastira, ali i Davidova Izdanka. Početak, ne samo pravog kraljevanja, nego ujedno početak i našeg (p)očovječenog života. Betlehem je posvuda gdje se rađa mogućnost novoga, gdje izrasta izdanak iz pretrpljene patnje, iskušana i proživljena nasilja. Gdje ljudi gladuju i žedaju za pravednošću, gdje vapiju za mirom, za uzbiljenjem poruka iz blaženstava. Njima je i takvima Bog blizu, njima se on rađa jer ga oni i iščekuju. Pastirima koji prvi hrle u mrkloj noći prema svjetlu špilje.

Bog se rađa u noći. Svatko od nas ima predodžbu noći, mrkline. Kad se ništa ne vidi, kad čovjek, tapkajući u mraku, na svakom koraku sluti rupu, provaliju, bezdan. Kad je svaki korak nesiguran. Kad rukama napipava oko sebe ne bi li se uhvatio čvrstog hvatišta ili držišta. I kad čeka promrzao i očajan izlazak Sunca. Takvima treba Isus kao Svjetlo koje svijetli u tami, kao spoznaja smisla i Boga. To se ozbiljuje u ovoj noći i ovome danu. Noć i dan svjetla u tami, topline u hladnoći i mrzlini, gdje ovaj što se rađa obećaje da je došao baciti oganj na zemlju, koji bi je morao zapaliti novom, neugasivom ljubavlju.

FRA TOMISLAV PERVAN

Božić: Dan je nade za beskućnike, za zalutalo i prognano Kainovo potomstvo, djecu nesretne pramajke Eve. Onih koji su trajno u strahu za svoj život (poput Kaina), koji nemaju nigdje čvrsta uporišta pod nogama, koji su do kraja osamljeni. Kako reče Milan Kundera u svojoj knjizi „Život je negdje drugdje“, dom nije ormar s odijelima i rubljem ni ptica u krletki, nego nazočnost bića koje volimo, koje nas voli.

Mnogi na ovoj Zemlji zadugo još neće imati ni doma ni obitavališta, ne zato jer su im uslijed potresa ili ratnih strahota i razaranja uništeni, ne zato što više nemaju ormara s haljinama, ne zato jer su im granate raznijele sve, nego jednostavno jer su ostali bez najbližih bića, ostali

njegovi povlaštenici, i ti imaju pravo slaviti Božić kao što ga je sam Isus doživio nekoć u povijesti.

U Isusu se jednom zavujek susreće Bog s čovjekom. Vidljivo je to jedino očima srca i ljubavi, a ljubav je jedina istina koja može otvoriti oči za istinu o čovjeku. Samo nas ljubav uči prihvatiti život kao dar. Nad svakom se kolijevkom ztvvara Nebo, izlazi Betlehemska zvijezda, jer nema toga čovjeka koji dolazi na svijet, a da u njegov životni 'code' nije upisana i utkana ničim zatumljiva čežnja za ljubavlju, prihvaćenošću, potreba za biti zapažen, viđen, ljubljen. Svatko nosi u sebi Božji potpis; tomu je svjedočanstvo Božić, tomu je svjedokom svako bistro dječje oko u kome se zrcali komadić Neba.

Božić: Dan je nade za beskućnike, za zalutalo i prognano Kainovo potomstvo, djecu nesretne pramajke Eve. Onih koji su trajno u strahu za svoj život (poput Kaina), koji nemaju nigdje čvrsta uporišta pod nogama, koji su do kraja osamljeni. Kako reče Milan Kundera u svojoj knjizi „Život je negdje drugdje“, dom nije ormar s odijelima i rubljem ni ptica u krletki, nego nazočnost bića koje volimo, koje nas voli.

su bez onih koje vole. Ratni užas kadar je skameniti ljudska srca, ali ih ujedno i omekšati, patnja zna čovjeka izbezumiti ali i urazumiti, pojedince i narode. Upravo danas se vraćamo temeljnoj potresnoj poruci Božića: Čovjek je, naime, Bogu toliko vrijedan da se Bog htio roditi u čovjekovu obličju. Dolazi da razoruža srca.

Svaki govor o razoružanju je besmislica, ako se ljudi u srcu ne razoružaju. Dijete iz Betlehema razoružava sve, a to je isti onaj koji će kad odraste u muževnu dob poručiti: „Ovamo svi vi umorni, opterećeni, kao divljač gonjeni, da vas odmorim. Vi ispaćeni, da vas oslobodim, da skinem vas bremena i terete, da vas pokupim u kuću Oca svoga, gdje za sve ima mjesta.“

Svi koji su bilo gdje ovih dana diljem svijeta promrzli, odbačeni, izloženi, beskućnici, gladni i žedni, koji plaču kao prognanici i trpe: Svi su ti jedan veliki suvremeni Betlehem u kome dolazi Sin Božji na svijet, prijatelj malenih i prezrenih. Oni su

S druge pak strane, u svakome čovjeku, u svakome od nas krije se i počiva još uvijek dijete koje treba otkriti. O tome će ovo betlehemska, nebesko Dijete zboriti kasnije kao preduvjet za ulazak u kraljevstvo Njegovog i Očevog. U nama počiva nezatomljiva čežnja za povratom u raj, sigurnost, zbrinutost, posvemašnju uronjenost u Biće, zaštićenost sa strane nebeskih sila, koje su ove noći propjevale nad Betlehemom. Od ove betlehemske noći svako ljudsko srce bi moralo postati Betlehemom, mjestom gdje se rađa vječnost i za vječnost.

Ova noć i ovaj dan ostaju tajnom. Tajnom za božansku Majku koja se čudom čudi i u čudu pohranjuje sve te i riječi i događaje u srcu. Hebrejski 'dabar' je, naime, biblijski i riječ i događaj; Bog izgovarajući riječ stvara povijest i sve što iz nje slijedi. U srcu sazrijevaju tajne, i u našem srcu sazrijeva božanska Tajna i život. Kad god i gdje god u svome životu zahvaljujemo Bogu za neku osobu

ŠPILJA I JASLE ANTICIPACIJA SU GOLGOTE. KRIST JE ZA NAS NAJVIŠE UČINIO KAD NIŠTA NIJE MOGAO ČINITI. KAD JE NEMOĆAN ZRAČIO NEBO U JASLAMA I S KRIŽA. NAJSNAŽNIJE ZBORI KAD NE MOŽE PROZBORITI NI RIJEČI: IZ JASLICA U BETLEHEMU I KAD JE ZAMUKNUO NA KRIŽU. NAJSNAŽNIJE JE IZLIO SVOJ BLAGOSLOV KAD BIJAŠE POLOŽEN U JASLE I NA KRIŽ.

Svi koji su bilo gdje ovih dana diljem svijeta promrzli, odbačeni, izloženi, beskućnici, gladni i žedni, koji plaču kao prognanici i trpe: Svi su ti jedan veliki suvremeni Betlehem u kome dolazi Sin Božji na svijet, prijatelj malenih i prezrenih. Oni su njegovi povlaštenici, i ti imaju pravo slaviti Božić kao što ga je sam Isus doživio nekoć u povijesti.

koju smo susreli, koja nam bijaše otkriće života i smisla, na putu smo do Betlehema, gdje nas ovo Dijete usrećuje.

O Betlehemu marksistički mislilac i ateist E. Bloch (inače Židov) veli: „Betlehem je istina. Štala je istina i zbilja. Nemoguće je izmisliti tako malen i neznatan početak. Betlehem nije nikakva izmišljotina. Bajke ne vole bijedu ni siromaštvo, pogotovo ako to siromaštvo i bijeda prate osobu cijeli život, kao što je slučaj s Isusom. Štala, tesarov sin, zanesenjak među malim ljudima, i na kraju - vješala! To je povijesno tvorivo za ovu jedinstvenu biografiju. Nije to

gradivo od zlata, dragulja i palača, kakvo vole bajke ili druge priče iz davnine.“

Špilja i jasje anticipacija su Golgote. Krist je za nas najviše učinio kad ništa nije mogao činiti. Kad je nemoćan zračio Nebo u jaslama i s križa. Najznačajnije zbori kad ne može prozboriti ni riječi: iz jaslaca u Betlehemu i kad je zamuknuo na križu. Najznačajnije je izlio svoj blagoslov kad bijaše položen u jasje i na križ.

Riječi ne mogu izraziti tajnu božićne noći. Također nijedna umjetnost. Prisjetimo se, svi su skladatelji upravo pred onim *'Et incarnatus est de Spiritu Sancto...'* ostajali nijemi. Ovdje

se sjećamo genijalnoga Schuberta i njegove Mise u Es-duru. Umire u Isusovoj dobi, u naponu muževne i stvaralačke dobi i snage, označen sidom onog vremena, sklada tu veličanstvenu misu. Nezaboravan je stavak *'Et incarnatus est... Et homo factus est'*, tj. „I utjelovio se...“ Dok se njegovo tijelo, obilježeno smrću, raspada, zanosno pjeva Ovomu tko je postao Čovjekom da bi mu predao svoj život i svoje smrtno tijelo kojeg se nije strašio sam Bog, kako molimo ili pjevamo u *Te Deum*. „Ti da za naše spasenje postaneš čovjekom – nisi se strašio krila Djevice“.

Nijedno glazbalo ili glas nije dovoljno tankočutno ili moćno izraziti strahopočitanje pred tajnom Utjelovljenja, gdje razum staje, a jedini primjereni stav ostaje: pasti na koljena i pokloniti se, na što nas i poziva stari napjev „Adeste fideles“, pohitite vjerni, poklonite se Kralju. U kome snovi i iščekivanja postaju uzbiljeni, gdje se sve vizije i sva snoviđenja o sretnoj budućnosti čovječanstva i pojedinaca zgušnjavaju u ovom, u kome Riječ, Smisao, Sreća, Istina postaju Čovjekom, da čovjek više ne bi bio u uzaludnoj potrazi za nekim drugim uzorom.

Ove se godine navršava trideset godina od naše vukovarske žrtve, suludoga, paklenoga razaranja jednoga lijepog baroknoga grada. Mogla je ono izvesti samo paklena družina nadojena mržnjom, naoružana čelikom. Ujedno je na sami Božić 1991. nestao sa svjetske pozornice i tzv. SSSR. Prestao postojati kao država, skup raznorodnih država i državića, naroda i nacija. Izdanak i čedo bezbožnoga komunizma. Mislila je velika većina naših suvremenika te živjela u uvjerenju da će ta tvorevina opstojati tisuću godina, vjerovali su i milenaristi u tisućgodišnje kraljevanje Zla i Zloga, dok je Moskva u svijesti mnogih još uvijek bila Treći Rim. To je bio projekt u mnogim glavama - kad tamo - više ga nema. On se samoraspustio. Samodokinuo. Čovjeku dođe da mu se zavrti u glavi od svih tih pretumbavanja: tiha jeza, u tihom noći.

Što se dogodilo one, 1991., moći će se dovidjeti tek retrospektivno, kad se bude pisala filozofija povijesti i povijesnih gibanja, na ovom planetu, u cjelokupnom sklopu svjetskih tijekova. Epohalni zaokret, nakon neuspjela puča u Sovjetskom Savezu

Nijedno glazbalo ili glas nije dovoljno tankočutno ili moćno izraziti strahopočitanje pred tajnom Utjelovljenja, gdje razum staje, a jedini primjereni stav ostaje: pasti na koljena i pokloniti se, na što nas i poziva stari napjev „Adeste fideles“, pohitite vjerni, poklonite se Kralju. U kome snovi i iščekivanja postaju uzbiljeni, gdje se sve vizije i sva snoviđenja o sretnoj budućnosti čovječanstva i pojedinaca zgušnjavaju u ovom, u kome Riječ, Smisao, Sreća, Istina postaju Čovjekom, da čovjek više ne bi bio u uzaludnoj potrazi za nekim drugim uzorom.

u kolovozu 1991. Neuspjeli puč odvijao se onoga nadnevka kad se u Fatimi 1917. ukazala Gospa! Nakon toga neuspjela puča stvari su se zaredale vratolomnom brzinom: raspuštanje partije, zabrana komunizma, dokinut komunizam kao ideologija, to žmirkavo svjetlo za tolike proletere i robove koji su se nadali boljemu sutra. Likvidirana Lenjinova crvena mumija, raspuštena najmoćnija tajna policija svijeta NKVD, najgroznije što je proisteklo iz *dijamata* (dijalektičkog materijalizma).

Nakon toga se rasuo Sovjetski Savez u Alma Ati (21.12.), a samim otkazom, odnosno ostavkom, odstupanjem s čelne pozicije Gorbačova, *na sam Božić*, čovjeku se nehotice nametne pitanje: I reci da nema Boga! Prestao na sami Božić govor o *raju što ga ostvaruje raja u robovanju crvenim mesijama*.

Čovjek se pita, je li bilo moguće, i kako je bilo moguće da su se toliki umovi, pisci, pjesnici, filozofi, mislioci dali i mogli upregnuti u komunistička kola satrapije i despocije, nečovještva, na neograničeno vrijeme. Jer ne smije se zabraviti da je u starom Rimu, za republike, diktatura uvedena samo na određeno vrijeme, a

diktator je morao odstupiti kad bi se prilike u gradu odnosno državi smirile!

Nije moguće da nisu vidjeli tolika zlodjela i zlosilja, toliko zlo koje je u Nebo vapilo iz komunističkog raja, a ipak su ostajali vjerni toj bezumnoj ideologiji. Prikrivali su najmračnije zločine ne samo jednoga stoljeća nego i cijele povijesti. „Hrabri do karikature, naivni do klaunerije, zaneseni do pijanstva, svi su do jednoga promašili u svojim predviđanjima i konstatacijama, a najbolji je dokaz raspad SSSR-a“, zapisa netko.

Išli su, slijedili su tu ideju i otišli u mračni pregradak povijesne arhive, jer su bili kratkovidni. Otišli su na smeće povijesti, a ovo naše iz ovih krajeva još uvijek toliko smrdi da ga ni smetlari ne žele dodirivati! Njihovi sinovi i baštinici te ideologije i danas haraju Hrvatskom i ovom nesretnom državom, jer su na vrijeme iznijeli sve vrijedno iz one države i osigurali budućnost i svojim praućima.

Svemu pak unatoč, zadnju riječ nema čovjek nego Bog koji je postao čovjekom u Isusu Kristu. Njegova su vremena i vječnost, on je Alfa i Omega, Početak i Svršetak. Njemu vjerujemo i ovoga Božića.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

M
INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Nedavno smo komentirali jednu emisiju o Božiću u kojoj je poznati novinar na okićenim ulicama New Yorka postavljao pitanja prolaznicima: „Što je Božić i što se dogodilo na Božić?“ Većina prolaznika imala je na sebi neki prepoznatljivi komercijalni božićni nakit: kapu Djeda Mraza, jelku u rukama, umotane božićne darove... Međutim, unatoč vanjskom vidljivom blagdanskom raspoloženju, rijetki su znali odgovoriti na pitanje što je Božić i što se slavi na taj dan. Gledajući i slušajući te ljude na televiziji, čudili smo se kako ne znaju odgovoriti na tako jednostavno i općepoznato pitanje, a u isto vrijeme tobože slave Božić?!

**FRA STANKO
MABIĆ**

Međutim, ako malo dublje zagrebemo ispod površine našega umišljenog znanja, morat ćemo iskreno priznati i reći: „Zar mi, koji se smatramo velikim vjernicima, znamo što se uistinu na Božić dogodilo?“ Da smo i malim dijelom spoznali što se tada dogodilo, zar ne bismo bili barem malo manje sebični nego što jesmo? Zar bi bio itko pored nas gladan, a mi siti? Zar bi se itko pored nas smrzavao dok je nama toplo? Da je naše srce spoznalo što se dogodilo na Božić, u nama bi se nastanila trajna radost koja bi se s mjeseca vidjela u našim očima i nema gumice koja bi je izbrisala. Prije nego bacimo kamen na ove gore prolaznike s televizije,

Skriveni Božić

pogledajmo vlastito siromašno srce koje iskreno ne zna što je Božić ili ravnodušno ne želi znati. Unatoč našem kršćanstvu! Zato će Isus na križu kao i u jaslucama reći: „Oprosti im, Oče, jer ne znaju!“

Isus nije došao na ovaj svijet da bismo mi udobno slavili Njegov rođendan. Puno više bismo trebali slaviti dan Njegova rođenja u našem srcu. Budi iskren i odgovori samom sebi na pitanje: „Kad se Isus rodio u tvom srcu?“ Bi li mogao kazati točno datum, dan i sat kad se to dogodilo? Je li bilo kišovito ili vedro vrijeme? Je li bila noć, jutro ili poslijepodne? Bi li znao reći u kojem mjesecu, godišnjem dobu i u kojim okolnostima se rodio? Znaš li opisati ljude koji su svjedočili tome rođenju? Kako si se tada osjećao i jesi li drugima o tome svjedočio ili samo šutio? Da te upita neki novinar sjećaš li se trenutka kad se Isus rodio u tvome srcu, bi li nešto samo promrmljao ili bi samo šutio i stidio se? Možda bi iskreno rekao da još uvijek čekaš da se rodi. Taj trenutak nitko i nikada ne zaboravlja. Taj se trenutak u svakom svome detalju pamti kroz čitavu vječnost i od tog se trenutka živi. Ako se ne sjećaš toga dana, znači da se Isus još nije ni rodio u tvome srce i da još uvijek čekaš dan kad će se to dogoditi. Na taj dan ne čekaš samo ti, nego čeka i Isus. Čeka da se Božić dogodi u tvom srcu. Kuca na tvoja vrata kao što su Josip i Marija kucali na sva vrata Betlehemaca, ali im se nijedna vrata nisu otvorila.

Iako su evanđelisti Matej i Luka donijeli više detalja o Isusovu rođenju u Betlehemu, nego ostali evanđelisti, ipak ni oni nisu naveli ni dan ni mjesec ni vrijeme kad se Isus rodio. Propustili su opisati gdje je to točno bilo u Betlehemu; u štalici ili špilji?

NIJE LI SMIJEŠNO I ČUDNOVATO DA MI, KOJI SMO TAKO MALENI U ODNOSU NA BOGA, ŽELIMO POSTATI TAKO VELIKI, A BOG, KOJI JE TAKO NEIZMJERNO VELIK, ŽELI POSTATI TAKO MALENI? KAKO SE TAKO VELIKI BOG MOŽE UČINITI TAKO MALENI KAO ŠTO JE DIJETE? KAKO TAKO MALENI I BESPOMOĆNO DIJETE MOŽE BITI MOJ BOG? BOŽIĆ JE NESHVATLJIV JER JE BOŽJE UTJELOVLJENJE NAŠA NAJVEĆA TAJNA. TU TAJNU MOGU VIDJETI I RAZUMJETI SAMO MALENI.

Razlog zašto evanđelisti nisu zapisali dan Isusova rođenja jest u tome što im taj dan nije ni bio toliko važan. Dakle, najvažniji dan za njih nije bio kad se Isus rodio u štalici, nego kad se Isus rodio u njihovom srcu. Jednostavno su sva četvorica zapisivali ono što im je bilo važno zapisati. Zato su jako precizno opisivali dan i vrijeme kad se Isus kao Bog rodio u njihovim srcima. O tom događaju pišu opširno i vrlo precizno. U svome evanđelju opisuju kako je to bila *treća ura i pedeseti dan nakon uskrsnuća*. Dakle, navode točan dan i točno vrijeme jer je to za njih bio jako važan dan. Bili su odmah spremni za Njega umrijeti svjedočeći svoju ljubav prema Njemu jer se u njihovim srcima rodio Isus kao Bog.

Sv. Ivan pisao je svoje evanđelje krajem prvog stoljeća kad je već bio starac. Iako je u već poodmakloj dobi, točno se sjeća i dana i sata kad je Isusa prvi put susreo u svojoj mladosti: „To bijaše oko desetoga sata.“ (Iv 1,40) O danu, satu i godini Isusova rođenja nije zapisao ništa, ali zato do u detalje piše kada se Isus u njegovu srcu rodio.

Sveti Pavao je sigurno jako puna znao o Kristovu rođenju u Betlehemu, ali o tome nije ništa zapisao. Ali je zato stotine puta svjedočio i više puta zapisao kako se obratio pred Damaskom i kako se Isus tada rodio u njegovu srcu. Obrćenje se događa onda kad se Isus kao živi Bog rodi u mojem srcu.

Dakle, svi pamte taj trenutak kad se Isus kao Bog rodio u njihovom srcu i detaljno ga opisuju. To im je bilo važno jer poslije toga više ništa nije bilo isto. To je bila prijelomna točka u njihovu životu s koje više nije bilo povratka. Svi pamte taj trenutak, pamtiš li ti? Pamtiš li trenutak kad se Isus rodio u tvome srcu? Poslije toga trenutka ništa ti više ne će biti isto. Tada će ti biti važnije davati nego primati, važnije tješiti nego biti utješeni, važnije opraštati nego primati oprostjenje, važnije služiti nego biti služeni, važnija poniznost od ponosa, važnije umrijeti za drugoga nego sebi živjeti, važnije ljubiti nego biti ljubljen. To će biti tvoj Božić i tvoj najvažniji trenutak. Bez toga ni ovaj 25. prosinca ne će imati veliko značenje. Ostatak će samo na folklornoj i komercijalnoj razini s nostalgичnim osjećajima koji će se raspliniti poslije obilnog božićnog ručka i odgledanog „božićnog“ filma *Sam u kući*.

Štalica u kojoj se Isus, unatoč hladnoći i neredu, želi roditi je moje srce i tek kad mu omogućimo da se tamo udomi i počne rasti, možemo početi brinuti za donošenje Svjetla onima koji su još u tami. Pazeci pritom da se zbog milosnog dara, koji je nama darovan, ni po čemu ne osjećamo bolji od njih.

U jednom ukazanju vidjelici Mirjani Gospa je bila posebno tužna. Baš u to vrijeme se posebno pisalo i pričalo o ratu u Iraku i Afganistanu. Mnogi su tada postavili pitanje: „Je li Gospa tužna zbog rata u Iraku i Afganistanu?“ Nitko se nije upitao je li Gospa tužna zbog mene? Ona gleda direktno u srce i zato je tužna jer vidi. Vidi da nema ni danas u tim našim srcima mjesta za Isusa kao u ono doba u Betlehemske kućama.

K svojima dođe, ali ga njegovi ne primiše. (Iv 1,11) Nisu ga primili ne zato što su bili loši, nego zato jer ga nisu prepoznali. Dolazi nam u onome što smo u napasti shvatiti kao sporedno. Što je za mene sporedno, a što je bitno? Ne bi valjalo da nas iznenadi činjenica na kraju našega života da je ono što je za mene sporedno za Boga bilo bitno, a ono što je za mene bilo bitno, za Boga bilo sporedno.

Isus se rodio u sporednom gradu od sporednih roditelja, odrastao u sporednom Nazaretu, družio se sa sporednim

ISUS NIJE DOŠAO NA OVAJ SVIJET DA BISMO MI UDOBNO SLAVILI NJEGOV ROĐENDAN. PUNO VIŠE BISMO TREBALI SLAVITI DAN NJEGOVA ROĐENJA U NAŠEM SRCU. BUDI ISKREN I ODGOVORI SAMOM SEBI NA PITANJE: „KAD SE ISUS RODIO U TVOM SRCU?“ BI LI MOGAO REĆI TOČNO DATUM, DAN I SAT KAD SE TO DOGODILO? JE LI BILO KIŠOVITO ILI VEDRO VRIJEME? JE LI BILA NOĆ, JUTRO ILI POSLIJEPODNE? BI LI ZNAO REĆI U KOJEM MJESECU, GODIŠNEM DOBU I U KOJIM OKOLNOSTIMA SE RODIO? ZNAŠ LI OPISATI LJUDE KOJI SU SVJEDOČILI TOME ROĐENJU? KAKO SI SE TADA OSJEĆAO I JESI LI DRUGIMA O TOME SVJEDOČIO ILI SAMO ŠUTIO?

ljudima, sporednima navještao Kra-ljevstvo Božje i samo su ga oni sporedni najbolje razumjeli i prihvatili. Oni glavni ga nisu ni prepoznali. Božić je blagdan sporednih. Božić je blago koje je skriveno i zakopano na njivi sporednih, siromašnih i malenih.

Mudraci s istoka su prevalili dug put da bi vidjeli nešto posebno i nevideno dotada. Međutim, vidjeli su samo jedno obično malo dijete. Bog skriven u običnom malom djetetu. Zašto Bog bira baš pastire? Zato što su oni jedini u čitavom Betlehemu koji su bili u stanju u običnom malom djetetu prepoznati Sina Božjega. To je bio slučaj i sa starcem Šimunom i staricom Anom. To je bio slučaj i s desnim razbojnikom. Kada nitko ne vidi, oni vide. Vidjeli su jer su bili jednostavni, nekomplikirani, ponizni i otvoreni za misterij. Bog se od njih ne skriva za razliku od *mudrih i umnih*.

Nije li smiješno i čudnovato da mi, koji smo tako maleni u odnosu na Boga, želimo postati tako veliki, a Bog, koji je tako neizmerno velik, želi postati tako malen? Kako se tako veliki Bog može učiniti tako malenim kao što je dijete? Kako tako maleno i bespomoćno dijete može biti moj Bog? Božić je neshvatljiv jer je Božje utjelovljenje naša najveća tajna. Tu tajnu mogu vidjeti i razumjeti samo maleni. Bog se nije objavio samo pastirima nego svima, ali su ga samo pastiri mogli vidjeti u tom trenutku jer su bili dovoljno maleni. Bili su dovoljno djeca da vide Dijete. Da vide neshvatljivu ljubav. Ljubav Božju osjećamo tako snažno kad vidimo Isusa na križu kako za nas umire. Međutim *skok s kraljevskog Božjeg prijestolja u malu štalicu mnogo je veći razmak nego razmak između Betlehema i Golgote.* (Wilfried Stinissen)

Božić nije samo blagdan za djecu nego još više za nas odrasle jer smo zaboravili ono što djeca znaju.

DANAŠNJI VJERNIK NALAZI SE U NIKADA ŽIVOTNIJEM DOŠAŠĆU I BOŽIĆU.

Možda kao nikada prije, polako, ali sve glasnije niče onaj najiskreniji vapaj iz dubine našeg bića. Ako smo i imali kojekakve lažne oslonce, lažna uporišta u kojima smo odmarali u doživljaju svijeta kao sigurnog okruženja u kojem se, mislili smo, valjda više nikada ne će ponoviti zla kojima smo svjedočili u povijesti. No, buđenje je bilo neminovno. Jer od postanka svijeta postoji zavjera zla protiv čovjeka, protiv života. Rat je to koji se neprestano odvija na duhovnom planu. I svako vrijeme ima svoje aktere. Jedni će dopuštati da se u njima utjelovi Bog i da po njima blagoslivlja i liječi svijet. Drugi će dopuštati da kroz njih djeluje zlo. Svaki je totalitarizam tako živi spomenik čovjekovog samouništenja i arhiva tek naizgled različitih nacrti gradnje babilonske kule kojima pretihodi izlivanje zlatnog teleta u nekoj od pustinja u kojima se civilizacija, tik nakon što doživi snažan Božji zahvat oslobođenja od prethodnog ropstva, ponovno odrekne Boga.

Sveti Ivan Pavao II govorio je o strukturi grijeha. Papa Benedikt XV. je govorio o diktaturi relativizma. Kao da nismo razumjeli o čemu govore. Kao da nismo jasno razumjeli da je riječ o – diktaturi. Možda smo pomislili kako se radi o nekakvoj igri riječi kojom se pokušava nadahnuti opisati jedna stvarnost oko nas, koja je dovela do relativizacije svih vrijednosti, temeljnih vrijednosti na kojima smo zidali civilizaciju. Kao da se slučajno, jedna za drugom, pojavljivala novija i novija verzija 'softwarea' koja je sve više i sve dublje urušavala i napadala temeljne istine o čovjeku. I pred svakom od njih bilo je sve teže pronaći odgovor. Naša šutnja je postajala sve glasnija. 'Seksualna revolucija' šezdesetih koja je navodno 'oslobodila' čovjeka od njegove tobožnje sputanosti, promovirala i odvojila spolni čin od ljubavi i začeca, zajednički život od braka, pa sve do toga da je i samo začeca odvojeno od spolnog čina. Odvajanje koncepta obitelji od temeljne zajednice na kojoj počiva: zajednice muškarca i žene. Da bi na kraju dovela do potpune negacije temeljnog koncepta stvaranja čovjeka: spola i roda, muškarca i žene, promovirajući 'sve druge oblike' kao tobože jednakovrijedne. No, jesmo li dospjeli do kraja? Ili ipak ima još?

KREŠIMIR MILETIĆ

I dok smo sve to proživljavali i gledali kako preplavljuje svijet, baš poput moralne i duhovne zaraze, epidemije i pandemije, nismo oglašavali 'lockdown'. I dalje smo odmarali u ugodnim maštarijama o svijetu kao sigurnom okruženju u kojem se tobože nešto loše događa, ali ipak ne toliko loše da bi očekivali nešto puno gore. No zlo ne poznaje retrogradnu gradaciju. Zlo napreduje, širi se, multiplicira, baš kao i sam biološki virus. Gdje dođe, zarazi

stanicu i naređuje joj da umnaža i producira nove stanice virusa. I tako smo došli do buđenja u mutiranom totalitarizmu čije je prepoznavanje tek jasnije omogućila pandemija virusa COVID-19, iskorištena kao savršeni alibi i pokrivalo za konačni proces 'izlaska iz ormara'. Odjednom, začudili smo se kako to da se u državama oko nas, u našem okruženju događaju scene za koje smo vjerovali da ih nikada ne ćemo ponovno gledati na svijetu.

Kada ću to cijelim srcem doživjeti Božić?

Ulazimo u svijet potpune kontrole, no jesmo li, između tko zna koje doze cjepiva kojim nam se obećava sigurnost, a nudi tek ovisnost o rješenjima pozlaćenog teleta, uopće svjesni gdje se već sada nalazimo?

Diskriminacija, segregacija, podjela, mržnja. Zatvaranje necijepljenih. Spirala mržnje u kojoj susjed promatra susjeda kao ugrozu, prijatnju. Nikada nisam vidio toliko duboko podjelu. Nikada. Čak niti u ratno vrijeme. Jer ova podjela je drugačija. Puno dublja. Kao da dopire do nekih dubina u nama i oko nas kojih nismo ranije bili svjesni.

Što primjećujemo? Velik dio vjernika luta pustinjom lišen osjećaja povjerenja prema bilo kojem autoritetu. I ne samo vjernik. Prosječan čovjek više ne vjeruje znanosti. No, je li to zaista tako? Je li to zaista znanost kojoj ne vjeruje ili je to tobožnja 'znanost', neka mutacija znanosti do koje je doveo raskid današnje civilizacije s Božjim planom? Nakon što nismo mogli dobiti razumne i na istini utemeljene odgovore od te iste (tobožnje) znanosti, koja nam je odjednom tumačila kako muško više nije muško, žensko više nije žensko i kako je potpuno normalno nazivati sve oblike zajedničkog života – nazivom obitelji, kako je potpuno u redu manipulirati ljudskim životom, sve do ubijanja

nerođenih kako bi od njih pravili – cjepiva koja će liječiti naše bolesti – što je preostalo za vjerovati od onoga što će iz tih istih usta izići upućeno prema nama kao riječ? Namjerno pišem riječ malim slovom, jer smo ostavljeni na milost i nemilost ovom tek pozlaćenom teletu novovjekke znanosti odbacivši Riječ, onu Riječ koja nas jedina može osloboditi. Kao svojevrsni vrhunac odbacivanja Boga, ovo pozlaćeno tele će grmjeti o prenapućenosti zemlje, nasuprot prvoj zapovjedi koju smo primili od Stvoritelja: 'Plodite se i množite i napučite zemlju!'

Ulazimo u svijet potpune kontrole, no jesmo li, između tko zna koje doze cjepiva kojim nam se obećava sigurnost, a nudi tek ovisnost o rješenjima pozlaćenog teleta, uopće svjesni gdje se već sada nalazimo?

Usporedo s rodom ideologijom, svijet je zapljusnula nova ideologija globalnog zatopljenja koja pod izlikom brige za okoliš i katastrofičnih predviđanja najavljuje novi oblik lockdowna – ekološki lockdown u kojem će se ograničavati naša temeljna prava i slobode, poput slobode kretanja pod izlikom zaštite okoliša. Pronađen je savršen model manipulacije u kojem je pozicija s koje se svijet stavlja u okove naizgled dobra, pozitivna, pa ju je teško napadati. Razvrat, blud i promiskuitet su se prikazali kao 'sloboda i oslobođenje'. Manipuliranje i eksperimentiranje začecem ljudskog bića kao 'liječenje neplodnosti'. Ubijanje nerođene djece kao 'reproduktivna prava' i 'sloboda izbora'. Pa sve do toga da se danas iz te iste pozicije tumači i sam pojam ljubavi, čina ljubavi, odgovornosti i brige za druge koje svoj vrhunac pronalazi u – cijepljenju? Gdje smo to dospjeli?

Otkud mi onda pravo tvrditi kako se nalazimo u nikad životnijem došašću i Božiću? Svjedoci smo teških pitanja i dvojbi koje pred nas stavlja pandemija i sve što dolazi u paketu s njom. Ako smo nekako prešutjeli ili prespavali dio u kojem su se, malo po malo, otapala naša prava i slobode, buđenje je kod mnogih izazvalo situacija u kojoj su u fokus pozornosti javnosti iskočila upravo – djeca. Naša djeca. Nisu li i sami žitelji Herodovog kraljevstva mirno spavali sve do trenutka kada je krenuo na njihovu djecu? Nisu li i Josip i Marija morali pobjeći u Egipat pred ugrozom od Heroda? Ne osjećaju li i danas mnogi ovu istu ugrozu, radi koje razmišljaju o selidbi u krajeve gdje će njihova djeca živjeti izvan dosega Herodova suludog plana?

Sjećam se kako me je još ljetos posebno uznemirila vijest o najavi cijepljenja školske djece i mladih. Upravo se djecu počelo označavati kao moguće prijenosnike virusa na starije osobe, djedove i bake, pa i na roditelje. Roditelji koje sam sretao u našoj župi ostali su zapanjeni i prestrašeni da bi netko cijepio dijete bez njihova pristanka. U roditelje se uvukla nesigurnost, strah i ljutnja. Činjenica je kako je cjepivo i za odrasle i za djecu zapravo u eksperimentalnoj fazi i kako se zapravo ne znaju konačne posljedice cijepljenja, osobito one koje će se pokazati kasnije, kroz vrijeme. Dar života naše djece je predragocjen i ono što će svaki roditelj braniti, pa i pod cijenu vlastita života, je dijete. U medijima smo mogli pročitati kako je u Hrvatsku već stiglo cjepivo za djecu. Pfizer je čak snimio reklamni spot u kojem se djecu koja će sudjelovati u eksperimentalnom cijepljenju (!) naziva superherojima, onima koji na sebe preuzimaju rizik kako bi drugima bilo bolje. Kad sam ovo vidio, ostao sam u šoku. Ove tvrdnje postale su tim stvarnije kada je uvažena članica Stožera

civilne zaštite na Laudato TV izjavila kako se cjepiva testiraju po svijetu na siromašnoj djeci, a sada, ova za COVID i na djeci u Americi i Europi. Sve što jesam se u meni pobunilo na ovu najavu. Cijelo moje biće. Ne želim da se moju djecu tretira kao pokusne kuniče, nikada, a osobito ne kada svi podatci govore o tome da ta populacija uopće nije ugrožena COVID virusom.

Ovaj Božić dočekali smo s vapajem. Ne znam koliko je decibela u njemu, ali siguran sam da je tu. Možda kao nikada ranije razumjeli smo koliko nam je potreban Isus. Koliko je Njegov dolazak u naš otuđeni svijet, u pustinju današnje civilizacije jedino stvarno rješenje i lijek. Pobrkanih jezika, iskusili smo najdublju moguću samoću i usamljenost. Pobrkanih jezika, nitko više nikoga ne razumije. Grozničavo slijepi uz stupove naših sigurnosti, uspješno smo razdijeljeni. Cijepljeni i necijepljeni. I jedni i drugi u strahu. Isti je to strah, iako se pokušava prikazati kao različit. Isti strah za sebe, svoje zdravlje, djecu, obitelj, budućnost svijeta. Kako to da se onda ne razumijemo, ne čujemo, svaki u svojim rovovima? Kako to ne vidimo da smo obučeni u ista ona radnička ruha graditelja babilonskih kula? Pobrkanih jezika, jer smo se otklonili od Boga. Svaki na svoj kreativan način.

Događaj utjelovljenja i rođenja Sina Božjega, Emanuela, čak i ovako teškoj i izazovnoj današnjici vraća nadu i radost. Bog zaista ljubi ovaj svijet i ne, ne će ostaviti ovaj svijet na milost i nemilost vlastitog slabosti i grijehu. Bog pohađa ovaj svijet i svakoga od nas. Doći će i u naše štalice, strahove, rane – no vjerojatno ne prije negoli osjetimo i iz dubine duše ne ispustimo taj autentični, iskreni vapaj. A da bi do njega došlo, dopustio je sve ove kušnje i teškoće. Jer, s nama naviklima na lijevanje uvijek novih idola, kao da i ne može drugačije. Sve dok smo zagledani u pozlaćeno tele, iz našeg srca će teško izroniti taj ljekoviti vapaj. Vapaj konačno razoružanog grješnika. Kada ću to, vrlo vjerojatno, cijelim srcem doživjeti Božić? Tek onda kada tim istim ranjenim srcem shvatim da zaista nema uistinu pod nebom drugoga imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti. Maranatha Gospodine!

Jesmo li to stigli do točke kada na starom, nekada kršćanskom, kontinentu spornim postaje čak i pojam Božića!? U nedavno objavljenim smjernicama Europske komisije o uključivoj (inkluzivnoj) komunikaciji, koje su zbog glasnik kritika zasad povučene na doradu, zacrtano je bilo da se ubuduće izbjegava spominjanje Božića, pa bi se, glasilo je prijedlog, umjesto *božićno vrijeme* koristio neodređen izraz *blagdansko vrijeme*. U svojevrsnom probnom balonu, dokumentu od 30-tak stranica, sve upućuje na zaključak da se po birokratskim euro-kutcima ozbiljno radi na uklanjanju kršćanskoga identiteta iz europskoga povijesnoga nasljeđa, pa je tako, uz eliminaciju pojma Božića, predloženo da se u administrativnim obrascima ne koriste više izrazi „krsno ime“, nego „uobičajeno ime“ ili samo „ime“, da se isto tako iz narativa izostavljaju tradicionalna kršćanska imena (npr. Marija, Josip, Ivan i sl.) i promoviraju neka „neutralna“. U dokumentu se daje na znanje i ravnanje da je potrebno „izbjeći pretpostavku da su svi kršćani.“

IVIČA ŠARAC

Čim je sadržaj ove strategije Europske komisije procurio u javnost, izazvao je brojne reakcije. Nakon (prvog) vala žestokih kritika, povjerenica Europske komisije za ravnopravnost, maltežanka Helena Dalli, povukla je (zasad) prijedlog, s obrazloženjem da je njegova svrha bila, kako je sama istaknula, „postizanje važnoga cilja: ilustrirati raznolikost europske kulture i pokazati uključivu prirodu Komisije prema svim slojevima društva i vjerskim uvjerenjima europskih građana.“ Pozivanje na inkluzivnost, pluralnost i toleranciju pri brisanju tragova (i simbola) kršćanstva, u stvari je izlika za ono što bi se mirne duše moglo nazvati sustavnim procesom dekrizacijom Europe, koji je već duže vrijeme na agendi birokratskog aparata Europske Unije. Danas se razotkriva da je u punom jeku scenarij na kojega su ukazivali dvojica prethodnih papa. Podsjetimo da je u apostolskoj pobudnici „Ecclesia in Europa“ (Crkva u Europi), papa Ivan Pavao II. ustvrdio još početkom 21. stoljeća da je na djelu „gubitak u Europi kršćanske memorije i naslijeđa, praćen praktičnom i religijskom ravnodušnošću“, dok je njegov nasljednik, papa Benedikt XVI., tada kardinal Ratzinger, jasno

MORAMO BITI POŠTENI I PRIZNATI DA JE I U OVIM NAŠIM, TRADICIONALNIM KRŠĆANSKIM OAZAMA, BOŽIĆ U VELIKOJ MJERI SVEDEN NA IDILIČAN UGOĐAJ, NA (OSJETILIMA ZAMAMNU) IGRO SVJETLA, BOJA, TONOVA I MIRISA. NISMO LI SE I MI POMALO ZAMORILI OD „BOŽIČANJA“ NA MODERAN NAČIN ILI BOLJE REĆI UMORILI OD SAMOZAVARAVANJA DA SLAVIMO ROĐENJE SINA BOŽJEGA? USTREPTALE REKLAME, BLAGDANSKI „ŠUŠUR“, ŠOPINZI I SAJMOVI - SVE SMO TO PREUZELI SA ZAPADA I U SVE LUĐOJ STRCI I UTRCI (TKO ĆE VIŠE, BOLJE, LJEPŠE, RASKOŠNIJE, UKUSNIJE...) UČINILI SMO VLASTITE DUŠE UMORNIMA I NERVOZNIMA PRIJE ULASKA U TIŠINU SVETE NOĆI.

p(ri)kazao da se iza zvučnih termina tolerancije, pluralnosti i inkluzivnosti krije zapravo jedan „izraz savjesti“ koji razrađuje ideju potpunog odbacivanja Boga i uklanjanja kršćanskih korijena iz povijesti sjećanja i identiteta suvremene Europe. Vrijedi se prisjetiti njegovih riječi i vidjeti koliko je zapravo bio u pravu, kada je svojedobno ovako opisao stanje duha u suvremenoj Europi: „Odbacivanje

poveznice s Bogom ili s kršćanstvom u ustavu Europske Unije nije izraz tolerancije kojom se žele zaštititi osjećaji neteističkih religija i dostojanstvo ateista i agnostika, nego je zapravo izraz savjesti koja želi vidjeti Boga konačno izbrisano iz javnoga života ljudi i potisnuti ga u svijet ostalih kultura prošlosti. Europa, na žalost, sve više zaboravlja svoje kršćanske korijene.“

Pitanje je bi li nas sve ovo danas uopće trebalo čuditi, uključujući i činjenicu da je, eto, i sam Božić došao na red za eliminaciju, ako znademo, svjedočimo (i, ako ćemo iskreno, i sami sudjelujemo u) tomu da su materijalne i potrošačke „vrijednosti“ opsesija „duha“ našega vremena? Materijalizam i njegove najbliže „pratilje“, komercijalizam i konzumerizam, odavno su iz božićne opne odstranili ono sržno i dragocjeno, otajstveno i sveto, i ispunili ga vlastitim sadržajima, pa je danas za većinu Europljana Božić tek ambijentalna odrednica,

malo ili nimalo veze s kršćanstvom. Moramo biti poštenu i priznati da je i u ovim našim, tradicionalnim kršćanskim oazama, Božić u velikoj mjeri sveden na idiličan ugođaj, na (osjetilima zamamnu) igru svjetla, boja, tonova i mirisa. Nismo li se i mi pomalo zamorili od „božićanja“ na moderan način ili bolje reći umorili od samozavaravanja da slavimo rođenje Sina Božjega? Ustreptale reklame, blagdanski „šušur“, šopinzi i sajmovi - sve smo to preuzeli sa Zapada i u sve luđoj strci i utrci (tko će više, bolje, ljepše, raskošnije, ukusnije...)

pravde“ (Mal 3,20) i stvarnoga „svjetla svijeta“ (Iv 8,12), sada se događa obrat i to pred našim očima i uz naše sudjelovanje. Upravo je u dane koje nazivamo božićnima najrazuzdaniji kult potrošačkog boga Mamona koji je, potirući posvema skromnost i jednostavnost kao jedne od njegovih najvažnijih izvornih poruka, potpuno izokrenuo smisao Božića i zauzima njegovo mjesto!

U opasnosti smo zaboraviti što je stvarni smisao Božića. Božić je „silazak Riječi Božje u svijet“ i kao takav je jedinstven, prijelomni događaj u povijesti. Karl Rahner, veliki katolički teolog prošloga stoljeća, u jednoj nas meditaciji o Božiću podsjeća da, kao kršćani, pravi pristup smislu Božića možemo naći samo polazeći od križa i uskrsnuća Kristova: „Mi slavimo rođenje onoga kojega smo u njegovoj smrti i uskrsnuću prepoznali kao svoga Otkupitelja i Gospodina, kao neopozivo Božje obećanje spasenja.“ Da Božić nije samo jedan ljupki blagdan,

nego snažan poziv čovjeku da se pripremi i postavi tako da bude spreman primiti dar Božića koji mu se nudi kao nada, jedina nada, u ovom vremenu, pokazuje i završni dio Rahnerove meditacije, iz kojega možemo „uhvatiti“ razlog zbog kojega je ta noć, unatoč tmirini u kojoj malo toga jasno vidimo, zaista Sveta noć:

„Stojimo pred jaslicama. Strašna tjesnoća našeg opstojanja stišće nam srce. Tako jako, da mislimo kako nemamo više ni slobodnog daha nade da ćemo izići.

Ah, tako smo umorni, rezignirani i kad to ne priznajemo, pa se čini kako nas čak riječ beskrajnje nade samo još više razdražuje i preopterećuje. Čini se da noć postaje još mračnijom kad se počne govoriti o nadolazećem svjetlu dana. No mi

ipak stojimo pred jaslicama. I nije udobni izgovor već istina – budući da je izričemo sami s posljednjom snagom što je ima naše srce – da se to Dijete i onda još za nas nada kada se čini da je umrla naša nada i mislimo da se možemo spasiti samo bijegom u svakodnevni posao u kojem se ne mora vjerovati, nadati i ljubiti pa se tako ne osjeća očaj koji prijati. No Dijete je došlo. I kao što nismo pitani: Želimo li postojati, tako nismo ni pitani: želimo li biti otkupljeni i oslobođeni? Mi to jesmo. Po tom Djetetu. Njegova će nas milost zacijelo dovesti i do toga da to otkupljenje prihvatimo. Jer i to prihvaćanje, koje je posljednji čin našega života, ponovno je milost. To je i Pavao rekao: Vjeran je Bog koji nas je pozvao. On će to i učiniti. Stavljani smo pred jaslice. Neće nam uspjeti da pobjegnemo od tih jaslica – to je pravo i dužnost nade, to je milost nade. Božić se dogodio u noći našeg opstojanja. To je Sveta noć.“

Božić je dar i ujedno obveza - obveza obavljanja unutarnjih priprema da bismo bili kadri primiti i razumjeti dar. Spomenuti teolog je tvrdio da se razmišljanjem, meditacijom i molitvom može postići unutarnje držanje koje odgovara blagdanu Božića. Budući da je riječ o božićnom otajstvu, uvijek ga se treba nanovo promišljati: razumom i srcem. Čim se traži razmišljanje, to zahtijeva određeni napor i uvjete za „rad“ – tišinu i mir. O nama, samo o nama i o našim pripremama ovisi hoće li božićna noć 2021. biti bučna i profana ili tiha i sveta!

Božić je dar i ujedno obveza - obveza obavljanja unutarnjih priprema da bismo bili kadri primiti i razumjeti dar. Spomenuti teolog je tvrdio da se razmišljanjem, meditacijom i molitvom može postići unutarnje držanje koje odgovara blagdanu Božića. Budući da je riječ o božićnom otajstvu, uvijek ga se treba nanovo promišljati: razumom i srcem. Čim se traži razmišljanje, to zahtijeva određeni napor i uvjete za „rad“ – tišinu i mir. O nama, samo o nama i o našim pripremama ovisi hoće li božićna noć 2021. biti bučna i profana ili tiha i sveta!

otuđena od izvornoga značenja. Praksa unosa pseudoreligijskih sadržaja u božićnu „ambalažu“ sigurno nije od jučer, tako da ne treba čuditi da je danas od Božića u suvremenom svijetu ostalo samo ime, prazna ljuštura. Tako ispražnjen od izvornoga i stvarnoga smisla, Božić je u međuvremenu postao univerzalnim kulturnim fenomenom, sve prisutnijim i u onim kulturama koje imaju

učinili smo vlastite duše umornima i nervoznima prije ulaska u tišinu Svete noći. A ona više nije ni tako tiha i sve je manje ljudi doživljava svetom. Iz godine u godinu ta noć sve više podsjeća na bakanalije staroga predkršćanskoga svijeta. Ako je nekada umjesto poganskoga blagdana *Natalis Solis invicti* (blagdan rođenja nepobjedivog Sunca) uveden blagdan Kristovog rođenja, istinskoga „sunca

TKO MI TO DOLAZI?

MIRTA MILETIĆ

Dar roditeljstva jedna je od najljepših i najuzvišenijih uloga koju Bog daje muškarcima i ženama. Bog koji je izvor života, stvara čovjeka kao krunu svoga stvaranja i daje čovjeku mogućnost da i on sam bude sustvaratelj novog života. Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji! (Post 1,28). Slobodno možemo reći i kako je ovo prva zapovijed izrečena čovjeku još u Edenskom

vrtu. Možemo li išta na ovome svijetu usporediti s ovim činom i sudjelovanjem u ovom činu – (su) stvaranja novog i neponovljivog ljudskog bića?

Roditeljstvo nas mijenja i u mnogočemu nam pomaže da budemo bolji. Rješava nas sebičnosti i pogleda usmjerenog na sebe i svoje potrebe. Počinjemo živjeti za drugoga, za novi život. Dijete, svako naše dijete nam nudi ovu predivnu priliku ulaska u neopisivo lijepu stvarnost roditeljstva. Tko mi to dolazi? Ne znam. Ne znam ništa

o djetetu čije srce kuca skriveno u meni. Upoznavat ću ga tijekom cijelog života, kao čudesnu Božju zagonetku, otkrivati polako njegove crte ličnosti, sklonosti, talente, osobnost. No ono što je sigurno, od samog početka i prve sekunde osjećat ću povezanost i ljubav koju doslovno ništa drugo na ovome svijetu ne može niti izbliza dostići. Moje majčinstvo, moj najintimniji dio bića bit će povezan s njime od početka. I moj život više nikada ne će biti isti.

Koliko je ova stvarnost roditeljstva, očinstva i majčinstva važna i sveta svjedoči i sama činjenica da je upravo sam Bog odabrao obitelj kao put svog dolaska među nas. Sam Bog je odabrao utjelovljenjem proći ovaj put od začeca, kroz djetinjstvo i intimni život obitelji, sve do javnog djelovanja i ispunjenja svog poslanja. Došašće nam stoga u središte razmišljanja stavlja jedno Dijete, posebno dijete. Božansko dijete. „tjera“ da zauzmemo stav prema

Koliko je ova stvarnost roditeljstva, očinstva i majčinstva važna i sveta svjedoči i sama činjenica da je upravo sam Bog odabrao obitelj kao put svog dolaska među nas. Sam Bog je odabrao utjelovljenjem proći ovaj put od začeca, kroz djetinjstvo i intimni život obitelji, sve do javnog djelovanja i ispunjenja svog poslanja. Došašće nam stoga u središte razmišljanja stavlja jedno Dijete, posebno dijete. Božansko dijete.

tom Djetetu, da priznamo koliko nam je srce možda daleko od Njega. Bog participira u povijesti čovječanstva. Postaje jedan od nas. Krhak i ranjiv. Razmišljam o tome koliko je povjerenje imao i ima naš Otac, Stvoritelj svega, kad je samog Sina povjerio okrilju obitelji. Otac računa i s mojom i tvojom obitelji iako se nama često čini kako, zagledani u našu prolaznost, krhkost, nestalnost i slabost niti mi sami ne bi položili vjeru u takav slabašan ljudski okvir. No, obitelj je sve samo ne slabašan ljudski okvir.

Iščekujući kroz advent rođenje Kristovo, koje slavimo na Božić, postavimo si ovo pitanje u našoj nutrini. Jesam li svjestan veličine dara baš svakog ljudskog života, onog rođenog i onog nerođenog. Razumijem li koliko je važna moja obitelj? I razumijem li s kolikom je ljubavlju Gospodin stvorio baš svakoga od nas? Ovo je pitanje intimno. Upućeno je meni osobno. Sve vezano uz Božić je osobno i intimno. Bog se utjelovljuje radi mene. Da me spasi. Da me otkupi

i osposobi me za vječno zajedništvo s Njime. Pa ako je On izvor svakog života, izvor svakog blagoslova, zašto se uopće bojati novog ljudskog života koji je baš uvijek plod njegove neizmjerne ljubavi? I ako je sam Isus, jamčio da kad primimo jedno dijete Njega primamo – nije li onda i začeca svakog djeteta u našim obiteljima živi Božić, živi događaj pohoda i blagoslova Gospodnjeg u našem životu na najintimniji i najintenzivniji mogući način?

Upravo u današnjem svijetu u kojem su konzumerizam i materijalizam zarobili i otuđili čovjeka, a strah od smrti i budućnosti okovao mnoge, odluka za jedno dijete više u obitelji možda i najglasnije svjedoči našu kršćansku radost, nadu i vjeru koja je uvijek prepuna života. Jedno dijete više, unatoč različitim izazovima. Pa onda ona radost na licima roditelja, u njihovim očima koja se jednostavno ne može sakriti! Radost na licu majke, unatoč umoru i izazovima prvih mjeseci brige za dijete. Njezina potpuna posvećenost tom djetetu, spremnost na žrtvu bez oklijevanja, nježnost i blagost. Nije li to odsjaj baš te ljubavi kojom i nas ljubi Gospodin? Nije li to živa evangelizacija u kojoj čak niti riječ nije potrebno izgovoriti? Evangelizacija u kojoj će prve nespretno izgovorene riječi ili gugutanje djeteta progovoriti direktno u srce, glasnije i jasnije od najljepše propovijedi?

Često se sjetim tih trenutaka koje sam proživjela s mojom djecom. I upravo na Božić ih proživljavam na poseban način. Zahvalna za svaki onaj DA životu koji smo Krešo i ja izrekli, a koji sada stoji pred nama u djetetu koje nas voli i koje beskrajno volimo. Svako od njih je jedno novo obiteljsko stablo po kojemu život teče dalje. Svaki od njih poseban, različit, jedinstven. Ponekad nas znaju pitati kako uspijevamo sve posložiti s petero djece, a nama se sve čini toliko prirodno kao da smo oduvijek svi zajedno.

Naša djeca, bez obzira na dob, jako vole naše zajedničke trenutke i sve češće u razgovorima izjavljuju koliko im znače ti trenutci zajedništva. Na poseban način to se osjeća upravo kroz došašće i na Božić. Svi sudjeluju u ukrašavanju našeg doma i u našoj već tradicionalnoj igri 'Dobrog patuljka', gdje kroz Došašće uveseljavamo jedni druge malenim znakovima pažnje. Kroz došašće često govorimo o njihovom djetinjstvu, prisjećamo se zgoda iz njihova života, gledamo obiteljske fotografije. I danas u njima vidim i primjećujem da imaju izgrađene čvrste stavove, kršćanski pogled na stvarnosti oko nas. Kad sve to promatram, ne mogu se dovoljno zahvaliti Gospodinu na svakome od njih. Koliko su promijenili naše živote, koliko je baš svaki od njih petero donio blagoslova i radosti.

Zato je ovo vrijeme Božića vrijeme kada na poseban način trebamo zahvaliti Gospodinu na daru našeg života, života naše djece. Radosni što Bog dolazi u naše štalice, naše živote i sve što jesmo s predivnim planom našeg otkupljenja i spasenja. Želim Ti od srca čestit i blagoslovljen Božić!

Budi ovih dana blagoslov

Budi ovih dana blagoslov i sebi i drugima u tihoj molitvi i riječima zahvale Bogu za novi dan, novu milost, novu priliku da možeš biti još bolji. Ne zaboravi ukrasiti svoje lice osmijehom, ruke dobrim djelima, dušu molitvom, kako bi mogao pokazati put do svoga srca, jer Božić samo što nije došao.

fra Zvonko Benković

Božićna priča

Ove se godine Marija odlučila propisno pripremiti za Božić, ne kasneći više ni po čemu ni časa za svojim poznanicama čijim bi se svjetlucavo okićenim kućama divila tih dana. Krenula je s kolačima s dužim rokom trajanja, onim „suhima“ koji mogu odstajati, a da dapače dobiju na puni okusa, 10-ak dana prije proslave. Prerovala je internetske stranice u potrazi za svim poželjnim receptima koji bi se uklopili u sliku koju je pažljivo, dizajnerskom logikom i do najsitnijih pojedinosti izradila u svojoj glavi, a što bi, činilo joj se,

i priličilo savršenom blagdanskome stolu kakav je tog dana trebao biti. A za darove ispod borića pobrinut će se Djed Božićnjak, uvjeravala je djecu koja su, lišena osjećaja za protok vremena, u slatkoj strepnji pokušavala zamisliti taj trenutak koji se mogao zbiti bilo kada. Tek će poslije shvatiti da su bila potpuno u pravu kada je riječ o mjestu i vremenu u kojem će nas oblitati milost, jer nikakvu moć nad tim kategorijama postojanja ljudske ruke nisu imale.

Konačno je svanuo i taj dan, jutro kad ju je suprug probudio nakon što je zvuk budilice prečula, odsanjajući

ga jednostavno kao zvuk broda na čije je isplavljanje kasnila. Istina je, kasnila je od samog početka, teturajući umorno i ne slušajući suprugova upozorenja da se odmori ne bi li Božić mogli proslaviti kako treba, u miru.

- A kada ću ispeći pečene? – uzvratila mu je razdraženo, brojeći u glavi točne minute koliko je bilo potrebno za savršenu rolanu teletinu s pikantnim umakom, a koja ju je čekala marinirana preko noći. Gdje su svi prilozi, nije smjela ni pomisliti, jer bi osjetila da joj srce sve jače lupa. Bila je zgrabljena kandžama

istinske groznice, još malo je trebalo pa da siđe s uma, činilo joj se.

- Polako, stiči češ, odmori se i ide mo na misu – suprug je bio uporan. Nije imao razumijevanja, kao ni svi ostali muškarci uostalom koji nikada nisu pokušali iskazati svoje kulinarско umijeće.

No imao je pravo, nakon što se pogledala u zrcalo, shvatila je da je već podbuhla od podočnjaka i da će joj trebati ozbiljno šminkanje ne bi li povratila pristojan izgled. Kad, pitala se, gdje, ali odgovora nije bilo. Tad joj je sinulo: Torta nije bila nadjevena! Dotrčala je do zidnog sata koji je hladnokrvno odbrojavao vrijeme, ne vjerujući vlastitim očima.

- Josipe, dolazi – viknula je sasušena grla – dolazi odmah!

Suprug je dotrčao izvan sebe, uvjeren da joj se nešto ozbiljno dogodilo. Njezina se panika već u paklenim krugovima širila na ukućane. Začula je vrisak iz dječje sobe.

- Moram dovršiti tortu, ti obuci djecu i idite u crkvu... Ja... ja ću malo kasniti!

- Ne možeš nam to raditi, Marija, ostavi sve i kreni s nama! – bio je uporan Josip.

- Stiči ću vas, ne brini – pokušala je odglumiti hladnokrvnost. – Uostalom, ne dolaze nam *moji* na ručak – odsjekla je više za sebe, ali ipak dovoljno čujno i istim svježim iskaljenim užarenim mačem kojim je nerazumno mahala režući i vlastiti mir na sitne komadiće.

Uskoro je ostala sama, svaki čas pogledavajući na sat ne bi li se uvjerala u nesposobnost razlučivanja vremenskih odsječaka koja ju je odjednom obuzela. Trebalo joj je još samo par minuta, što god to značilo, pa još kojih par minuta e da bi sve konačno bilo gotovo. Bit će prenesena na misu na kojoj će sjediti sa svojim najdražima. No te minute i potom još one koje su slijedile zlokožno su se odvrtjele iscurivši kao u pješčaniku, ostavljajući joj tek talog od brašna na rukama s kojim nije znala što bi.

Shvatila je da je propustila misu nakon što je opet odjednom pred sobom ugledala svoju obitelj. To je bio prvi put u životu da joj se takvo nešto dogodilo. Sjetila se boravka u bolnici kada je skupila snage ustati iz postelje i otići u bolničku kapelicu, dana kada je sa svim vremenom ovog svijeta uspjela otići na božić-

nu misu dok je istodobno bdjela nad bolesnim ocem, i svih ostalih Božića u svojem životu na koje nije kasnila.

Pri sjećanju na oca osjetila je nesnošljivo stezanje u grlu. Ta sitna karika bila je početna u lancu uspomena koji se ispleo pred njom podastirući joj pred oči sav besmisao raskoši blagdanskog stola. Majka bi napravila najslasnije šape, jedini kolač koji je bio potreban, a baka darovala jabuku čija je crvena boja mirisala sama po sebi i u čijem bi se blistavom ovalu mogla sagledati kao u nekom zrcalu, poput bajkovite kraljevine. Pritom bi skrila ruke iza leđa i pitala koju želi, a onda bi joj s dlana one odabrane kao na pladnju pružala šaku oraha u svojim oklopima, što je predstavljalo vrhunac radosti. To je bila istinska Božićna priča, s pogledom na prazne jaslje pune slame koje bi djed te večeri dovukao s nekog tajnovitog mjesta.

Jecala je nalakćena na taj pretrpani stol, čija joj je rugobno obilje djelovalo toliko lažno da je postajalo smiješno kao u nekoj lošoj reklami u kojoj su svi u nadrealnom miru i nasmiješeni darovali jedni druge, a u kojoj je pokušala i sama odglumiti. Na kojem li je internetskom portalu vidjela nešto slično ili u čijoj pak kući, nije se mogla u tom času dosjetiti, ali negdje zacijelo jeste.

To je poslijepodne nakon odlaska božićnih gostiju koje je otrpatila s uzdahom olakšanja, ne zbog njih samih, nego zbog prekinutog zajedničkog Očenaša koji je njezin djever grubo omeo riječima: *Hajde, brže malo, hladi nam se ručak!*, u ispražnjene ukrasne vrećice posložila svu nagomilanu preostalu hranu sa stola i iz hladnjaka, ostavivši samo pokoji kolač za djecu, odnijela je u otvorenu pučku kuhinju i otišla na večernju misu pola sata prije početka.

Po povratku kući, osjećala se toliko rasterećeno od te blagdanske pošasti koja ju je ove godine tako temeljito samljela, da je počela pjevati. Bio je to Božić, večer kakvu je priželjkivala provedenu sa svojim najbližima, oslobođena svega suvišnoga što joj je treperilo pred očima, i što je nakon dva tjedna prikladne kondicije koju je tko zna komu htjela dokazati ostavila daleko, daleko iza sebe. Na vratima ju je dočekala mlađa kći, slična nestvarnom anđelu koji se na prag sasvim slučajno spustio, s jednako slučajno izgovorenim riječima koje su joj zazvučale previše mudro za njezinu sitnu dob:

- Mama! Znala sam da ćeš se vratiti!!!

Davorka Jurčević-Čerkez

Božić 2021.

... a nije li ovoga Božića nekako hladnije

Ljudi se rjeđe i manje susreću a kad se sretnu maskirani su za dobro tih istih ljudi

hoću dublje i više moliti i zahvaljivati Stvoritelju kojem vjerujem da vidi i zna naše ponašanje i da će i opet sve usmjeriti na dobro On ne može drukčije poradi nas koji se susrećemo

iako je hladnije toplinom njegove ljubavi i izravnim dolaskom među nas u liku Djeteta Isusa osjetit ćemo toplinu i radost jednako ljubljene djece sretan vam Božić

Mladen Lucić

Pietro Bernardone cijele noći oka nije sklopio. Njegov raspinski sin Franjo mu je odnio silno bogatstvo. Glavom mu prolazi misao:

- Tko zna u što je on, onako lud, taj silni novac spiskao.

Čim su prve hladne sunčane zrake pale po Asizu, ustao je i krenuo put gradske uprave. Pred gradskim je konzulom optužio svoga sina. Tražio je od njih da mu pomognu da mu sin vrati novac što ga je, opljačkavši kuću, odnio. Govorio je konzulu bijesan:

- To je na koncu vaša dužnost, te postupite po tom. Strogo i bez otezanja.

Razjareni otac prisilio je konzula da po tekljima nađu i privedu Franju. Lako su ga našli. Bio je pred svetim Rufinom, sav u dronjima, s jednom drvenom zdjelom u rukama. U zdjeli je bilo nešto nalik juhi. Hladno, skoro smrznuto na toj hladnoći.

- Franjo, konzul te zove. Otac je bijesan galamio u gradskoj upravi da je bilo strašno.

Franjo je ljupko pogledao tekljica te mu blago odgovorio:

- Božjom sam milošću postao slobodan, te više ne podliježem pod vlast konzula. Ja sam samo nevrijedni sluga svevišnjega Boga.

Franjo je bio toliko uvjerljiv, da je konzul sve to prenio njegovom ocu:

- Otkako je vaš sin stupio u službu Božju, prestao je biti pod našom vlašću.

Otac je bijesno za sobom zalupio velika drvena vrata gradske uprave optočena željezom, te krenuo put biskupova dvora. Sada je istu tužbu Pietro Bernardone podnio asiškom Biskupu. Franjo je Biskupovu tekljicu rekao:

- Doći ću pred gospodina biskupa jer je on otac i gospodar duša.

I došao je Franjo pred oca biskupa. Tu je bio i cijeli Asiz. Franjo je vratio novac i stavio ga Pietru Bernardonu pred nogu. A onda je svukao sve sa sebe. A bila je velika hladnoća. I odijelo, koje je dobio od oca, stavio mu je pred noge i gol zavapio:

- Od sada imam samo jednog Oca i mirno mogu kazati: Oče naš, koji jesi na nebesima.

Otac je pograbio novac i odijelo te ljutitim korakom kroz mnoštvo krenuo kući. Ostavio je sina gola kako

drhti na hladnoći. Biskup se ustao i prekrpio ga svojim plaštem, a svi su ganuti plakali žaleći golog Franju.

A Božić je bio na vratima. Franjo je po cijelom Subasiu tražio prigodno mjesto gdje bi Božić proslavio. Uvijek kad bi zastao pred nekim mjestom, mislio je da će pronaći nešto bolje i prikladnije. I konačno je stao pod samim vrhom brda pred jednu prostranu udubinu u stijeni. U njoj je rasla česmina.

Kleknuo je Franjo i molio. Molio cijeli dan. I postio. Osvanuo je Badnjak. Nastavio je moliti. Ruka raširenih prema nebu. Usijanih i suznih očiju. Tijela obamrla od hladnoće.

- Bože, hoćeš se roditi u ovoj mojoj špilji?!

Očuo je lepet krila. Sova se spustila na česminu te kad se udobnije smjestila, gledala je u Franju. Čas bi glavom nakrivila na jednu, čas na drugu stranu.

- Sestrice moja, i tebi je hladno. Skupa ćemo čekati Isusovo rođenje.

Sova kao da je potvrdno zanjihala svojom velikom glavom i ogromnim očima kao da sve potvrđuje. Zvijezde su žmirkale s božićnog neba. Franjo je tražio Isusovu zvijezdu. Molio je. Sova je bdjela. Polako kao da je tonuo u neki san. Čuje korake. To čovjek neki umoran od puta na magaretu vodi ženu. Žena je trudna. Franjo se uspravlja, želi mahnuti čovjeku, dozvati ga, ali mu ne uspijeva. No, oćuti da ga je čovjek primijetio. Skrenuo je prema špilji.

- Nismo imali čime platiti svratište. Sve je tako skupo, a ja imam samo nešto malo bezvrijednih novčića.

- Svrati k meni. Ovdje će ti biti udobno, i ženi.

- Ona već ima trudove.

Franji je srce zaigralo. Skočio je i skupljao oko suho drvo, skupljao osušenu travu, s česmine brao grane da bi njima napravio ženi kakav, takav zaklon. I brzo je Franjo sve pripremio. Žena je legla na osušenu travu. Bilo joj je udobno. Njen ju je pratitelj držao za ruku. Franjo je zapalio vatru. Pucketala je bajno. Žena rađa, jeca, vrišti. Franjo sklanja pogled u stranu.

Jedna velika zvijezda preleti s istoka prema zapadu, preko cijeloga zvezdanog neba. Dijete zaplaka. Čovjek daje ženi pelene, i ona ga povija, ušuškava ga u svom naručju i doji. Magarac mirno gleda Dijete i njegovu Majku. Iz očiju mu teku suze i ostavljaju crni trag na njegovim obrazima. Čovjek donosi još drva skupljenih okolo i stavlja ih na vatru.

Franjo čuje silan žamor. Čuje kreštavi glas svoga oca. Gleda za njim kako ljutito odnosi novce i odijelo kući. Franjo gol drhti. I neka toplina obli njegovo tijelo. Pomislio je da ga je netko ogrnuo. Možda biskup, možda onaj čovjek, ili ona žena. Gleda, a njih nema. Ni čovjeka, ni žene, ni Djeteta ni magareta. Nema ni vatre, ni suhog granja, ni nalomljene česmine. Ničega nema.

Franjo kleči skoro ukočen od studeni. S neba ga u dušu dira rajsko pjevanje. Jesu li to anđeli?! Ne može razaznati. Gleda u sovu. I ona u njega. Ona mu pogledom veli da je i ona sve vidjela.

- Zaista? Pita je Franjo.

Sova samo potvrdno mahnu glavom, uzdignu snažno svoje perje, te se još udobnije namjesti i zatvori oči. I Franjo je tonuo u san. Božić je.

Fra Ante Marić

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjeran čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježanje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

SRCA GORE

— evo zore

MISE ZORNICE

— I PET STVARI KOJE O
NJIMA MORATE ZNATI

Foto: Arhiv ICMM

Naziv

Naziv za rane jutarnje mise koje se slave u zoru – zornice – jedan je od lijepih primjera ljubavi hrvatskog naroda prema vlastitom jeziku. Drugi narodi, pa ni slavenski*, za ove rane mise nisu pronašli vlastito ime već ih nazivaju latinskim imenom rorate. Ovaj latinski naziv dolazi od riječi ulazne misne pjesme „Rorate caeli desuper et nubes pluant justum“ – „Rosite nebesa odozgor i oblaci Pravednog dažдите“, koja preriče tekst starozavjetnog proroštva o spasenju (Usp. Iz 45, 7-8).

Povijest

Mise zornice nastale su vjerojatno već u 5. stoljeću, nakon Kalcedonskog sabora i proglašenja dogme o Mariji Bogorodici, zbog čega imaju snažno marijansko obilježje. Riječ je zapravo o adventskim zavjetnim misama slavljenima na čast Blažene Djevice Marije. U početku su slavljene samo u subote došašća, no s vremenom su se počele slaviti i radnima danima. U Europi, osobito u germanskim krajevima, običaj slavljenja misa zornica proširio se u 15. stoljeću. U prijašnjim vremenima zornice su bile uvriježene u sjevernim hrvatskim krajevima, no danas su prisutne u čitavoj Hrvatskoj.

Foto: Arhiv ICMM

Liturgijska boja

Prije liturgijske obnove Drugog vatikanskog sabora liturgijska boja misa zornica, zbog njihova marijanskog obilježja, bila je bijela, a ne ljubičasta. Danas, budući da zornice više nisu zavjetne mise na čast Blažene Djevice Marije već redovite adventske mise, njihova liturgijska boja je ljubičasta.

Smisao

Mise zornice simboliziraju budnost kršćana u vremenu pripreve za Božić, ali i budno iščekivanje konačnog Isusova dolaska na kraju vremena. Kršćani nastoje bdjeti nad svojim životom, ali i nad tuđim životima, kako ne bi izgubili vječni život. Misa zornica podsjeća i na drevna kršćanska vremena u kojima se – posebno u galskoj i bizantskoj liturgiji – došašće smatralo asketskom pripravom, što je sačuvano i danas. No, najnovija liturgijska obnova daje tijekom dana došašća veliko značenje. Obilježava ga „pobožno i radosno iščekivanje“, što je vidljivo i iz nedjeljnih liturgijskih čitanja. U došašću ne treba previdjeti budnost i molitvu, ali niti zaboraviti radost. Jer, došašće je ponajprije „radosno vrijeme, a činjenica da se ne pjeva Slava samo je pokazatelj želje da ona snažnije odjekne u svome izvorištu – u misi polnoćki“.

Posjećenost

U različitim traženjima i lutanjima nakon Drugog vatikanskog sabora lijepa tradicija slavljenja misa zornica neko je vrijeme bila izgubljena. Nakon njihova u početku sramežljiva vraćanja, zornice su postajale sve veći 'hit'. Danas, u većini župa diljem Hrvatske za vrijeme zornica crkve su dupkom pune, a posjećuje ih otprilike prosječni broj vjernika koji redovito pohađaju nedjeljne mise.

Podi i ti na zornicu!

Privedio: Miodrag Vojvodić

Foto: Arhiv ICMM

MISE ZORNICE NASTALE SU VJEROJATNO VEĆ U 5. STOLJEĆU, NAKON KALCEDONSKOG SABORA I PROGLAŠENJA DOGME O MARIJI BOGORODICI, ZBOG ČEGA IMAJU SNAŽNO MARIJANSKO OBILJEŽJE. RIJEČ JE ZAPRAVO O ADVENTSKIM ZAVJETNIM MISAMA SLAVLJENIMA NA ČAST BLAŽENE DJEVICE MARIJE.

NADBISKUP ALDO CAVALLI IMENOVAN APOSTOLSKIM VIZITATOROM S POSEBNOM ULOGOM ZA ŽUPU MEĐUGORJE

Apostolska nuncijatura u Bosni i Hercegovini je u subotu 27. studenoga 2021. priopćila da je sveti otac Franjo imenovao nadbiskupa Alda Cavallija, dosadašnjeg apostolskog nuncija u Nizozemskoj i predstavnika Organizacije za zabranu kemijskih oružja, novim apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme i ad nutum Sanctae Sedis, što je istovremeno objavio i Tiskovni ured Svete Stolice.

Mons. Aldo Cavalli rođen je u mjestu Lecco u Italiji, 18. listopada 1946. Za svećenika je zaređen 18. ožujka 1971. u Bergamu. Nakon studija na Papinskoj crkvenoj akademiji, u diplomatsku službu Svete Stolice ušao je 1979. godine.

Papa Ivan Pavao II., 2. srpnja 1996. imenovao je naslovnim nadbiskupom biskupije Vibo Valentia. Zaređen je za biskupa, 26. kolovoza 1997. u katedrali u Bergamu.

Imenovan je apostolskim delegatom u Angoli i apostolskim nuncijem u Demo-

kratskoj Republici Sveti Toma i Prinsipe. Nakon što je delegatura u Angoli uzdignuta na razinu apostolske nuncijature, mons. Cavalli je u toj zemlji obnašao službu apostolskog nuncija. Dana 29. listopada 2007. papa Benedikt XVI. imenovao ga je apostolskim nuncijem u Kolumbiji, a 16. veljače 2013. papa Benedikt XVI. apostolskim nuncijem na Malti te kasnije i apostolskim nuncijem u Libiji. Dana 21. ožujka 2015. papa Franjo imenovao ga je apostolskim nuncijem u Nizozemskoj.

Izjava mostarsko-duvanjskog biskupa i trebinjsko-mrkanskog apostolskog upravitelja mons. Petra Palića u prigodi imenovanja mons. Cavallija

Izjava mostarsko-duvanjskog biskupa i trebinjsko-mrkanskog apostolskog upravitelja Petra Palića povodom imenovanja mons. Alde Cavallija apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje. Današnje imenovanje mons. Alde Cavallija, dosadašnjeg apostolskog nuncija u Nizozemskoj, apostolskim vizitatorom s posebnim ovlastima za župu Međugorje zapravo je želja pape Franje da Sveta Stolica nastavi posvećivati posebnu pastoralnu pozornost Međugorju. Mons. Cavalliju želim dobrodošlicu u Mostarsko-duvanjsku biskupiju i u župu Međugorje i nadam se dobroj i konstruktivnoj suradnji, kakva je bila i s pokojnim mons. Hoserom. Molim Božji blagoslov za uspješno ostvarenje poslanja koje mu je povjerio Sveti Otac.

Provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko o imenovanju mons. Cavallija za apostolskog vizitatora

Izjava provincijala Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja blažene Djevice Marije fra Miljenka Šteke povodom imenovanja mons. Alde Cavallija apostolskim vizitatorom s posebnim ovlastima za župu Međugorje na raspologanju Svetoj Stolici, 27. studenoga 2021., objavljena na službenoj provincijskoj stranici. Izražavam najdublju zahvalnost svetomu ocu papi Franji na imenovanju novoga apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje, u osobi nadbiskupa Cavallija. Ovo imenovanje čitamo kao znak brižne pozornosti Vrhovnoga Svećenika za ovo hodočasničko mjesto. Novoga Apostolskog Vizitatora dočekujemo s dubokim osjećajem zahvalnosti i poštovanja kao i njegova prethodnika, blagopokojnoga mons. Hosera, čiji je rođendan, baš znakovito, na današnji dan. Neka novoga Apostolskog Vizitatora u novoj službi, kojom predstavlja Svetoga Oca i Svetu Stolicu u Međugorju i u mjesnoj Crkvi, prati nebeska pomoć Presvete Bogorodice, Blažene Djevice Marije!

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvanja u vrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da ću živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljavam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autorici

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Darija Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočasnici. Njezine knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospi pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autorice

Svim putnicima, hodočasnici, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naići ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

MONS. HOSER UTRO JE PUT SVOJEM NASLJEDNIKU MONS. CAVALLIJU

Imenovanje nadbiskupa mons. Alda Cavallija za novoga apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje u javnosti je prepoznato kao znak da papa Franjo nastavlja revno voditi brigu za Međugorje. I također, kao kontinuitet u dosadašnjem odnosu Svete Stolice prema Međugorju i svemu onome što je napravio dosadašnji Papin „biskup za Međugorje“ mons. Henrik Hoser, koji je preminuo 13. kolovoza ove godine. I mons. Hoser i mons. Cavalli došli su u Međugorje kao iskusni vatikanski diplomati preko Državnog tajništva Svete Stolice. No dok je dolazak mons. Hosera bio predstavljen kao razlog poboljšanja pastoralnih prilika u Međugorju, dolazak mons. Cavallija nastavak je posla i misije koju je mons. Hoser obavio u četiri godine svojega boravka u Međugorju.

Čini se kako je papa Franjo tek slanjem mons. Hosera u Međugorje dobio prave informacije o Međugorju. Odnosno, da je na Svetoga Oca utjecao i nalaz Međunarodnog istražnog povjerenstva Svete Stolice za Međugorje, koji

DARKO PAVIČIĆ

je osnovao papa Benedikt XVI. 2010. godine, a vodio kardinal Camillo Ruini, a kojega je papa Franjo, kako je rekao, spasio od relativizacije kojega je htjela učiniti Kongregacija za nauk vjere. Papa mons. Hosera šalje kako bi unaprijedio pastoral u Međugorju i još bolje izašao ususret milijunima hodočasnika, pa stoga i prihvaća prijedlog mons. Hosera i ukida zabranu svećenicima,

biskupima i kardinalima organizaciju hodočašća u Međugorje, što je bila prava „injekcija“ hodočasničkom zanosu, koji je, nažalost, kao i sve ostalo u svijetu, prekinula pandemija koronavirusa.

Zanimljivo je kako se kroz višemjesečnu bolest mons. Hosera i njegovo odsustvo iz Međugorja moglo vidjeti kako je mons. Hoser u svojem četverogodišnjem mandatu u međugorskoj župi sv. Jakova sve dobro postavio, jer je i bez njegove osobne nazočnosti u Međugorju sve skladno funkcioniralo. Što se osobito moglo primijetiti u ljetnim i ranojesenskim mjesecima, kada se naglo povećao broj hodo-

Mons. Cavalli nastaviti će ondje gdje je stao mons. Hoser. Hoser je povezo Međugorje sa Svetom Stolicom s jedne strane, a zahvaljujući toj vezi, s druge strane, omogućio nesmetan dolazak u Međugorje kardinalima, biskupima, nadbiskupima, svećenicima i redovnicima iz cijeloga svijeta. Time je zaokružena jedna cjelina, pred kojom ostaje samo formaliziranje službenog statusa međugorskog svetišta, tj. onoga što zbog bolesti i smrti mons. Hosera nije dočekao. No, utro je put svojem nasljedniku, mons. Cavalliju, pred kojim su plodni međugorski dani i godine.

...Hoser je uspio u Vatikanu preokrenuti negativne vjetrove koji su dotad puhali prema Međugorju i uvjeriti Kuriju da se u Međugorju tijekom svih 40 godina mogu prepoznati isključivo evanđeoski plodovi. Štoviše, da je Međugorje upravo generator ljubavi prema Crkvi i crkvenosti u suvremenom svijetu i to kroz euharistiju, sakramente i brojne pobožnosti, od kojih su mnoge izbljedjele ili posve nestale u zapadnome svijetu, koji sam sebi, poput Europe, još uvijek tepa da je kolijevka kršćanstva.

časnika, koji nisu mogli hodočastiti u Međugorje prije toga zbog pandemije. Mons. Hoser, doista je svojom pojavom i dolaskom u Međugorje označio početak nove ere međugorskog fenomena. Osim što je formalno preuzeo upravljanje župom i brigu za župljane i hodočasnike, Hoser je uspio u Vatikanu preokrenuti negativne vjetrove koji su dotad puhali prema Međugorju i uvjeriti Kuriju da se u Međugorju tijekom svih 40 godina mogu prepoznati isključivo evanđeoski plodovi. Štoviše, da je Međugorje upravo generator ljubavi prema Crkvi i crkvenosti u suvremenom svijetu i to kroz euharistiju, sakramente i brojne pobožnosti, od kojih su mnoge izbljedjele ili posve nestale u zapadnome svijetu, koji sam sebi, poput Europe, još uvijek tepa da je kolijevka kršćanstva.

Hoser je po svome dolasku prvo obavio vizitaciju brojnih zajednica u Međugorju i regulirao njihove statu-

se, tako da oko toga mons. Cavalli neće imati gotovo nikakva posla. Suresre se s vidiocima, ustvrdio kako su oni posve obični i obiteljski ljudi. Pastoralni rad franjevacca s hodočasnima i duhovni život u župi mons. Hosera ocijenio je vrlo pozitivnim, pa će se njegov nasljednik lako uključiti u uhodani pastoralni program. Mons. Cavalliju preostalo je tek zaokružiti cijelu priču koju mons. Hoser zbog bolesti i smrti nije uspio, a njezina je skica bila otkrivena u tekstu vatikanista i šefa medija pape Franje, Andree Toriellija, upravo o nalazu Benediktove komisije o Međugorju, gdje je najavio da će Vatikan prvo staviti Međugorje pod svoju upravu, nakon toga omogućiti svećenicima organizaciju hodočašća te na koncu uspostaviti svetište pod izravnom upravom Svete Stolice.

Mons. Aldo Cavalli (75), slično kao i mons. Hoser, dolazi u poznijim godinama života i svoje svećeničke

službe, što znači da sa sobom donosi obilje iskustva i mudrosti. Kao i Hoser diplomatski je kadar Vatikana, no s nešto više iskustva u obavljanju poslova nuncija po nuncijaturama Južne Amerike i u Nizozemskoj. Hoser je bio po izobrazbi liječnik i svećenik, a Cavalli je uz teologiju završio studij političkih znanosti i predavao je književnost u sjemeništu.

Mons. Cavalli nastaviti će ondje gdje je stao mons. Hoser. Hoser je povezo Međugorje sa Svetom Stolicom s jedne strane, a zahvaljujući toj vezi, s druge strane, omogućio nesmetan dolazak u Međugorje kardinalima, biskupima, nadbiskupima, svećenicima i redovnicima iz cijeloga svijeta. Time je zaokružena jedna cjelina, pred kojom ostaje samo formaliziranje službenog statusa međugorskog svetišta, tj. onoga što zbog bolesti i smrti mons. Hosera nije dočekao. No, utro je put svojem nasljedniku, mons. Cavalliju, pred kojim su plodni međugorski dani i godine.

Vjerujem da je Međugorje Božje djelo

Iako smo već u sredini mjeseca studenoga, u Međugorju se i dalje nalaze brojni hodočasnici. Tako su prema prijavama u Uredu informacija ovih dana u Međugorju hodočasnici iz Italije, Poljske, Njemačke, Ukrajine, Španjolske, Libanona, Hrvatske, Bosne i Hercegovine... Nedjeljom hodočasnici i župljani organizirano mole krunicu na Brdu ukazanja, a petkom križni put na Križevcu. Tako smo ovoga petka zajedno sa župljanima i hodočasnicima na Križevcu, među brojnim vjericima susreli i p. Stjepana Ivana Horvata, misionara Krvi Kristove. „Kaže da se u Međugorje dolazi kad te Gospa pozove, pa to je i stvarno tako. Ja sam tjedan dana na duhovnoj vježbi u Masnoj Luci, u šutnji i molitvi. Fra Josip Vlašić me vodi kroz te duhovne vježbe, pa je odlučio da je u programu jedan dan i dolazak u Međugorje, a meni uopće ni u planu ni u bliskoj budućnosti nije bilo posjetiti ovo mjesto, ali osjetim da sam trebao biti ovdje danas na ovom križnom putu. Čeka me još i ispovijed, i uvijek je posebno doći u Međugorje“, rekao nam je p. Stjepan, naglašavajući kako Gospa i Međugorje imaju posebno mjesto u njegovom životu, a to pokazuje i njegovo mladomisničko geslo koje je uzeo iz Hvalospjeva Marijina: „Velika mi djela učini Svesilni“.

P. Stjepan Ivan Horvat i fra Josip Vlašić, koji ga u Masnoj Luci vodi kroz duhovne vježbe. Živimo u teškim i nepredvidivim vremenima koja postavljaju puno pitanja, a daju malo odgovora, a p. Stjepan na sve to samo kaže: „Slušajmo Crkvu.“ Ono što je najviše dirnulo p. Stjepana u Međugorju, kao i milijune drugih hodočasnika, je mir, mir koji se nalazi na licima ljudi dok mole, dok slave svetu misu. A posebno su ga dotakli prizori hodočasnika dok čekaju u dugačkim redovima pred ispovjedaonicama. Svi oni dolaze iz brojnih nemirnih mjesta u svijetu, a u Međugorju pronalaze Gospinu oazu mira. „Vjerujem da je Međugorje Božje djelo, a svaki moj dolazak ovdje, svaka ispovijed, svaki susret mi govori o tome... Potrebna su nam ovakva mjesta koja prkose nemiru ovoga svijeta, koja pokazuju da ovaj svijet ipak nije sve – da postoji nešto više“, rekao nam je p. Stjepan, a što je još rekao na vrhu Križevca poslušajte u audiozapisu.

Statistike za studeni 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 40 000
Broj svećenika koncelebriranih: 1254 (41 dnevno)

Župljanin Mladen Vasilj hodočastio u Santiago de Compostelu

Camino de Santiago – Put svetoga Jakova – hodočašće je kojim se iz raznih pravaca, raznim rutama, dolazi do Santiaga de Compostele, grada u kojemu se nalazi katedrala svetoga Jakova koja čuva moći sv. Jakova starijeg, jednog od Kristovih apostola. To važno hodočasničko mjesto iz srednjeg vijeka ne gubi na svojoj atraktivnosti ni danas. Nije neobično da tamo sve više hodočaste i ljudi iz naših krajeva. Tako se na hodočašće nedavno odlučio i Mladen Vasilj, župljanin župe sv. Jakova iz Međugorja.

Gostujući u programu Radiopostaje Mir Međugorje kazao je kako je odavno razmišljao o hodočašću. Razne su se okolnosti poklopile da na njega pođe sada.

„Čuo sam za ovo hodočašće i prije, a i našu župu povezuje sv. Jakov kao i Santiago. Kroz razgovor s drugim župljanima koji su bili na putovanju zainteresirao sam se da i sam pođem“, rekao je Mladen dodajući da, iako je sada teže vrijeme za putovanja, za njega ipak bilo pravo vrijeme. Potrebno je pripremiti se fizički, no ipak je bitnija

jaka volja svaki dan pješati i stići do cilja.

Mladen je 7. listopada krenuo zrakoplovom u Rim, potom za Lourdes gdje je prenoćio te se ujutro, nakon mise, vlakom uputio na start *Camino Francés*a u Saint-Jean-Pied-de-Port u francuskim Pirinejima gdje je stigao navečer. Prijavio se u prenoćište i tako je počeo put od 30 dana pješčenja.

„Na početku je malo teško, ne smijete misliti o cilju jer je predaleko, tako da treba ići dan po dan, ne misliti puno unaprijed. Bilo je, naravno, i teških dana, imao sam na jednome dijelu puta problema s koljenima i teško sam hodao, no ni u jednom trenutku nisam se pokolebao niti razmišljao o odustajanju. Pješčenje sam završio 7. studenoga. Dodete u Santiago i u tom trenutku niste ni svjesni da ste zapravo stigli na cilj. Osjećaj je predivan!“, priča Mladen prema čijem je iskustvu, najbolje na put početi sam jer je to „dobra prilika promišljati o životu“.

Hodočašće bi preporučio svakome. I sam se namjerava ponovno vratiti.

Prijenos misa zornica iz Međugorja preko Radija Mir, You Tube kanala i Facebook stranice

Od 28. studenog, tijekom došašća u crkvi svetoga Jakova slavit će se svete mise zornice u 6 sati ujutro svaki dan osim nedjelje. „Kao i prošle godine ne će biti svete mise u 7:30 već samo misa zornica na kojoj ćemo moliti i za pokojne za koje ste vi nakanili“, navedeno je iz župnog ureda Međugorje. Mise zornice, kao i ranijih godina, izravno će prenositi Radiopostaja Mir Međugorje u svom programu, ali na svom YouTube kanalu. Hrvatski katolički puk voli mise zornice i svugdje su crkve pune, a za one koji ne mogu doći tu je, kao i uvijek, naša Radiopostaja Mir te YouTube kanal i Facebook stranica.

Proslavljen 24. rođendan Radiopostaje Mir Međugorje

U četvrtak 25. studenog 2021. Radiopostaja MIR Međugorje proslavila je svoj 24. rođendan. Radiopostaja Mir Međugorje s radom je počela 25. studenog 1997. u podrumu male kućice, a tadašnja frekvencija 106,3, koja je pokrivala područje Međugorja, bila je rezervirana za petosatni program.

Danas radiopostaja preko vlastitih odašiljača i satelita emitira vlastiti 24-satni program s mnoštvom vjerskih, kulturnih, informativnih i emisija zabavnog karaktera i ima vjerne slušatelje u cijelom svijetu.

Slavljenički program trajao je cijeloga dana s mnoštvom nagradnih igara i kontakt programa sa slušateljima. Vrhunac proslave bio je specijalna rođendanska emisija koja je započela u 20 sati iz studija 3 Radiopostaje Mir Međugorje a prenosila se putem etera i putem slike na YouTube kanalu postaje. Za tehničku realizaciju prijensa zaslužni su ekipa Foto video produkcije Đani i tehnička ekipa Radiopostaje Mir. Specijalnu slavljeničku emisiju vodili su Sanja Pehar i Dragan Soldo, uz koncert Stijepa Gleda Markosa – „Božjeg trubadura“ iz Dubrovnika te Lucije Zovko i klape Bratovština čija je pjesma 'Pozdrav majci' izabrana od strane slušatelja za duhovnu pjesmu godine 2020. Nagrade, statue Golubica, rad akademskog kipara Josipa Ivušića Luciji Zovko i klapi Bratovština uručili su Katarina Beljo, glazbena urednica Radiopostaje Mir Međugorje i Vedran Vidović, ravnatelj Informativnog centra Mir Međugorje.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

ISUS ČISTI HRAM, JER SE OD MJESTA MOLITVE PRETVORIO U MJESTO TRGOVINE. Umjesto da su u središtu Bog i molitva, u Hramu je vaga našla svoje mjesto i postala mjestom okupljanja. Isus se rasrdio, jer Bog nije trgovac. Bog ne prodaje i ne kupuje. Bog je darivatelj. Boga možemo upoznati ako ga otkrijemo kao darivatelja.

Zašto mi idemo u Hram (u crkvu)? Koji je smisao Hrama?

Smisao Hrama je molitva. Odnos s Bogom. Življenje iz odnosa s Bogom.

No, i molitva se može pretvoriti u trgovinu. Idem u crkvu i molim da mi Bog nešto dadne. Ne tražim Boga nego nešto od Boga. Po zakonima trgovine u molitvi sam i ja spreman Bogu nešto dati: vrijeme, novac, platiti nešto, učiniti nešto. Želim zaslužiti Božju ljubav. No, Hram nije mjesto gdje stječemo zasluge. Boga ne možemo zaslužiti. Molitva nije trgovina.

Sto je prvo u molitvi?

U molitvi nije na prvom mjestu dati Bogu nešto. Ne, nego primiti. Jer Bog nama želi dati. Zapravo, već nam je puno dao i prije nego smo ga zamolili. Zato nas Gospa tako često poziva da otvorimo svoje srce. A srce se otvara da nešto primi. Bolje rečeno da nekoga primi. Jer Bog nam želi dati sebe. Prvenstveno u euharistiji, u riječi i kruhu. Želi nam dati svoju ljubav. Želi nas ispuniti svojom ljubavlju. I želi da i mi drugima dajemo što smo primili.

U Hramu nije prvo: Daj mi, Bože! Ne. U molitvi je prvo: Hvala. Hram je mjesto zahvaljivanja. Najprije: Hvala ti, Bože, a zatim: Bože, daj mi... Svećenik kaže u misi: „Uistinu, dostojno je i pravedno, pravo i spasonosno, svagda i svagdje zahvaljivati tebi, Oče sveti.“ To je prva pravednost – reći: Bože, hvala ti!

Neki ljudi koji ne mole, kažu: „Najvažnije je biti pravedan i činiti dobra djela.“ Istina, ali što je prva pravednost? Prva pravednost je zahvaljivati. Pravedno je zahvaljivati za sve što smo primili, a toga je bezbroj.

HRAM I OBITELJ

Blizu bijaše židovska Pasha. Stoga Isus uziđe u Jeruzalem. U Hramu nađe prodavače volova, ovaca i golubova i mjenjače gdje sjede. I načini bič od užeta te ih sve istjera iz Hrama zajedno s ovcama i volovima. Mjenjačima rasu novac i stolove isprevrta, a prodavačima golubova reče: „Nosite to odavde i ne činite od kuće Oca mogega kuću trgovačku.“ Prisetiše se njegovi učenici da je pisano: Izjeda me revnost za dom tvoj. Nato se umijesaju Židovi i upitaju ga: „Koje nam znamenje možeš pokazati da to smiješ činiti?“ Odgovori im Isus: „Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići.“ Rekoše mu nato Židovi: „Četrdeset i šest godina gradio se ovaj hram, a ti da ćeš ga u tri dana podići?“ No on je govorio o hramu svoga tijela. Pošto uskrsnu od mrtvih, prisjetiše se njegovi učenici da je to htio reći te povjerovali su Pismu i besjedi koju Isus reče. (Iv 2, 13-22)

Sve što imamo je dar. Sve nam je darovano. U zahvaljivanju, posebno u euharistiji, otkrivam besplatnu Božju ljubav. Otkrivam tu ljubav koja se razlijeva, daje, besplatno daje meni i drugima. Zahvaljujem Bogu koji mi je sve darovao. Sve je besplatni Božji dar meni. Počev od zraka koji ne vidim, ali od kojeg živim, pa do zvijezda.

Božja ljubav se razlijeva besplatno. Kad je stvarao, Bog nije imao vagu. Sebe je davao. Sebe je razdao. Sve što

je stvorio je čudesno. Primjerice, svemir. Čemu sve to? Čemu svi ti planeti? Kakve koristi od milijardi planeta? Ili boje u prirodi. Zašto tolika raznolikost boja? Od svih tih planeta i boja nemamo koristi, ali oni imaju smisla. Zato Isus odobrava čin Marije, Martine sestre, koja „uzme

libru prave dragocjene nardove pomasti, pomaže Isusu noge i otare ih svojom kosom“ (Iv 12, 3). To Juda ne shvaća, jer u njemu vlada zakon vage pa sve mjeri korišću. „Nato reče Juda Iškariotski, jedan od njegovih učenika, onaj koji ga je imao izdati: „Zašto se ta pomast nije prodala za trista denara i razdala siromasima?“ (Iv 12, 4-5) Taj Marijin čin razlijevanja pomasti nije koristan, ali ima smisla.

Hram je mjesto divljenja. Misu ne ćemo iskusiti ako je u njoj puno riječi i objašnjavanja. „Gdje se previše objašnjava, tu se više nitko ne čudi.“ (Eugène Ionesco) Znanje o cvijetu i opisivanje njegove ljepote nije dovoljno da bismo doživjeli cvijet. Doživljaj ljepote cvijeta događa se čuđenjem, a čuđenje počinje gledanjem. Ljepotu euharistijskih čina doživjet ćemo tek kad počnemo pozorno gledati i kad se gledanjem u nama

probudi čuđenje.

Isus čisti Hram od kamena, ali Isusov cilj smo mi. Isus želi očistiti nas, jer mi smo hram Duha Svetoga.

Nama je potrebno čišćenje, jer se i naš odnos s Bogom od odnosa u ljubavi, u zahvaljivanju i u predanju pretvori u odnos trgovine. Molitva se pretvori u trgovinu.

Idemo u Hram, u crkvu, da shvatimo da smo i mi Hram Božji. Ja sam Hram Duha Svetoga. I moja je supruga Hram Duha Svetoga. I moj je muž Hram Duha Svetoga. Muž razmišlja ovako: „Ja sam Hram Božji gdje će moja supruga doživjeti, iskusiti bezuvjetnu Božju ljubav, gdje će iskusiti Božju dobrotu, gdje se ja dajem njoj.“ Isto tako razmišlja supruga: „Ja sam Hram Božji za moga muža, gdje će moj suprug doživjeti, iskusiti bezuvjetnu Božju ljubav, gdje će iskusiti Božju dobrotu, gdje se ja dajem njemu.“

To je sakrament! Tu se preko mene pokazuje Božja bezuvjetna ljubav i dobrota. To je dostojanstvo osoba i života.

Zato je u Hramu na prvom mjestu hvala, a ne koristi. U brak ne ulazimo zbog koristi, da se okoristim drugom osobom. Ne nego da dadnem. Da dadnem sebe.

Majka Tereza je odgovorila Davidu na njegovo pitanje zašto je sretna: „Sretna sam zato što dajem.“ Kad se i ja razdajem, kad se darujem, kada dajem, vraća mi se. Tako je bilo kad je Marija izlila na Isusa nardovu pomast: „I sva se kuća napuni mirisom pomasti.“ (Iv 12, 3)

Brak je mjesto besplatnosti. Ne treba supruga zaslužiti ljubav. Ne treba muž zaslužiti ljubav. Suprug razmišlja ovako: „Moja supruga ne treba ništa činiti da bih je ljubio. Ja je ljubim zato što postoji.“ I obrnuto. Nema vage da se mjeri koliko je tko uradio danas. Suprug razmišlja: „Supruga je meni besplatan dar.“ A supruga: „Muž je meni besplatan dar.“ I suprug i supruga stječu iskustvo: „Ono što jesam, ne mogu biti nigdje kao u braku i u obitelji. Ne moram glumiti. Ne moram se pretvarati. Mogu biti ono što jesam. I kao takav sam prihvaćen.“ Tako se ljubav oslobađa od uvjetovanja.

Naravno, ljudi smo i slabi smo. Muž treba misliti na suprugu, znati joj dati „uho“, pažnju. A žena treba misliti na muža.

U našim odnosima postoji trgovina, uvjeti: Ako ti mene voliš, i ja ću tebe. Ja moram biti u pravu, a ti moraš biti u krivu... U trgovini postoji vaga, ali u braku ne smije biti vaga. „Ja sam za tebe učinila to i to, ti trebaš za mene učiniti isto!“ Muž će ženi: „Pa zar se nismo dogovorili da ćemo u braku dijeliti posao?! U vrtu je još uvijek lišće na zemlji. Zašto vrt nisi očistila i lišće pokupila?“ Žena će: „Zato što tvoja polovica lišća leži na zemlji, zlato moje. A moje je lišće još na granama.“ U braku ne smije biti vaga nego srce koje ljubi i koje je slobodno. Srce koje nije slobodno i koje ne daje slobodu drugome stvara u obitelji nezdravu klimu.

Dijete ne treba zaslužiti ljubav. Ne mora dobiti peticu da bi ga roditelji ljubili. Brak i obitelj su mjesta zaštićenosti. Bio netko mlad ili star, zdrav ili bolestan, koristan ili nesposoban, ne igra nikakvu ulogu. Obitelj je mjesto bezuvjetnog prihvaćanja, i to je predivno. Svaka osoba u obitelji je bezuvjetno zaštićena i prihvaćena.

Bezuovjetna ljubav i slobodno srce daju slobodu drugome i stvaraju dobru klimu u obitelji. Milosrdno srce nadilazi uvjetovanja, a gdje nema uvjetovanja i gdje vladaju milosrđe i praštanje tu je radost.

Zato je važno da članovi obitelji rastu u bezuvjetnoj ljubavi. Ako ljubav raste, može se dogoditi da pogriješimo, da smo s nekim u sukobu, ali ako je ljubav u nama rasla, tada će ljubav nadvladati sukobe. U nama se mogu pojaviti negativne misli i osjećaji prema nekome, može se pojaviti tama, ali ako smo rasli u ljubavi, tada će ljubav nadvladati tamu.

Obitelj nije mjesto trgovine nego molitve. Zato članovi obitelji idu u Hram (u crkvu), mole i zahvaljuju. Zahvaljuju najprije Bogu, Stvoritelju, a zatim jedni drugima. Zahvaljujući otvaraju im se oči za toliko toga što svakodnevno primaju...

Božić je blagdan besplatnog Božjeg darivanja nama ljudima. Prilika je to da obitelj kako u Hramu (u crkvi) tako i u kući slavi svoj blagdan i da njezini članovi rastu u bezuvjetnoj ljubavi.

UZDIGNIMO GLAVE

PAULA TOMIĆ

I OVA ZADNJA GOSPINA PORUKA DOLAZI U TRENUTKU KOJI U SVIJETU NIJE NIMALO MIRAN.

Naprotiv, podijeljenosti, osude, nepravde, laži, obmane, trgovanje životima nevinih, čini se rastu iz dana u dan. Navukla nam se nekakva težina i tama na duše. Ipak, Gospa ova vremena naziva „MILOSRDNIM“. Može izgledati čudno jer se čini kako nikad nije bilo veće okrutnosti!

Pa ipak vremena su milosrdna jer Bog gleda kroz drugačije naočale nego mi. Tako, dok okovi pritišću, ljudi se organiziraju u molitvene lance, skupljaju se na molitvena bdijenja, blagoslivljaju trgovce i ulice, mole u obiteljima ili sa svećenicima preko društvenih mreža. Dobro se počinje dijeliti od zla.

Dok svijet srlja u tamu, Gospa je u poruci tako pozitivna da to iznenađuje. Moram priznati da je u početku nisam shvaćala. Kako biti „molitva i ljubav i

Moj Bog je moj Početak i Svršetak. Zato nas i poziva da dobro obratimo pažnju na ono što nam može otežati srce i uništiti Nadu. Podsjeća nas na molitvu kako bi izbjegli da nas zavede zlo, te da ostanemo bistrog uma i srca kako bi mogli prepoznati Njega, jedinog koji daje smisao našoj povijesti.

izraz raja ovdje na zemlji“ – kako Gospa kaže – kad se toliko ljudi, još bistra uma, diže protiv tiranije kontrole stanovništva, kad je sve više pobuna, nereda i bezakonja?

Kako da nam „srca budu ispunjena radošću i vjerom u Boga i da imamo potpuno povjerenje u njegovu svetu volju“ – kako Ona kaže u zadnjoj poruci – kad je vidljivo da se ostvaruju sve davno planirane agende novog svjetskog poretka u kojem će svaka individualna sloboda mišljenja, riječi i života biti zatrta?

Priznajem kako mi je srce otežalo od te spoznaje neumitnosti kataklizama u koje srljamo svaki dan sve više. Do jučer nezamislive stvari postaju normalne: poput toga da ti netko uskrati slobodu kretanja jer nisi u sustavu cijepjenih koji jednako prenose zarazu kao i necijepjeni, legalizacije poligamije i kanabisa, besplatnog pobačaja, promjene spola, do (za sada odbačenog) prijedloga zakona u Vijeću EU da se zbog „političke korektnosti“ izbacuje riječ „Božić“, kršćanska imena, oslovljavanje s gospodin i gospođa...

I kako u svemu tome razumjeti Gospine riječi da je Svevišnji šalje kako bi nas potakao na nadu? Moram priznati da nije bilo nimalo nade u mome srcu gledajući kamo vode novi zakoni i nova predviđanja novih sojeva i cjepiva.

Ali su mi onda progovorile riječi iz Evanđelja ovih zadnjih dana koja kažu da nam tako mora biti: „Bit će znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda zbog huke mora i valovlja. Izdisat će ljudi od straha i iščekivanja onoga što prijete svijetu. Doista, sile će se nebeske poljuljati. Tada će ugledati Sina Čovječjega gdje dolazi u oblaku s velikom moći i slavom. Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje.“ (Lk 21,25-28)

Bog nas podsjeća na vječnu istinu: Onaj koji je bio ponižen, izdan i zatajen, doći će u slavi jer ga je Otac uzdigao. Istoga toga Gospodara i Svevladara trebamo prepoznati u teškim vremenima koja dolaze – on će i tamo biti – „Emmanuel“ – Bog s nama. Dapače, još bliskiji od bližega sada. Baš onda kad bude bilo najteže, Gospodin će biti tu

– to je razlog zbog kojeg trebamo uzdignuti glave! To je razlog nade!

I još na kraju, kako objasniti Njezine riječi da želi od nas da budemo mirotvorci u ovom nemirnom svijetu? Ako nas naša vjera poziva i na djela, naša ljubav na ispovijedanje i svjedočenje?

I opet progovara Božja riječ jasno: „Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama te vas iznenada ne zatekne onaj Dan jer će kao zamka nadoći na sve žitelje po svoj zemlji. Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmožete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Čovječjega.“ (Lk 21,34-36)

Odgovora evo: Ono što će nam osigurati da budemo spremni za Njegov dolazak jest neprestana budnost koja se sastoji u neprestanoj molitvi. Isusovo Kraljevstvo je tu, u svakom našem izboru i odluci. Molitva je jedino sredstvo koje će nam pomoći da ne padnemo u napast. Budnošću i molitvom pripremamo se da nas trenutak nevolje ne ostavi iznenađene i nespremne. Isus nas upozorava na opasnosti koje nas mogu od toga „odvući“:

1. Proždrljivost – označava nered u mislima i u životu. Kad smo zaokupljeni s puno stvari, kad letimo s jedne stvari na drugu, bez mira i staloznosti bistre vode.

2. Pijanstvo – označava izbjegavanje problema, anestetiziranje napora kako ih ne bi morali prijeći i pobijediti, kad se bojimo suočiti se s problemima jer ih se bojimo. I tako stojimo u mjestu.

3. Životne brige – označavaju sve ono što guši riječ nade koju je Isus posijao u našem srcu.

I zato, mogli bismo opet zaključiti da Gospa dobro zna zašto nam je sve onako pozitivno rekla u ovom vremenu negativne! Jer Ona dobro zna, a nas samo podsjeća na to tko je Alfa i Omega povijesti, ali i mog i tvog života. Moj Bog je moj Početak i Svršetak. Zato nas i poziva da dobro obratimo pažnju na ono što nam može otežati srce i uništiti Nadu. Podsjeća nas na molitvu kako bi izbjegli da nas zavede zlo, te da ostanemo bistrog uma i srca kako bi mogli prepoznati Njega, jedinog koji daje smisao našoj povijesti.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

OBILJEŽENA 21. OBLJETNICA FRA SLAVKOVE SMRTI

FRA SLAVKOVIM STOPAMA

Hodočašće iz Dragičine

Hodočašće srednje škole

Križni put na Križevcu

U srijedu 24. studenog 2021. župljani župe Međugorja i župljani susjednih župa te hodočasnici diljem svijeta na najljepši mogući način – s molitvom – obilježili su 21. obljetnicu smrti fra Slavka Barbarića, franjevca koji je uvelike oblikovao Gospinu školu ljubavi i života.

Molitveni spomen započeo je već od 5,00 sati ujutro molitvom vjernika koji svako jutro dolaze moliti na Brdo ukazanja. Zatim je po drugi puta organizirano molitveno hodočašće „FRA SLAVKOVIM STOPAMA“. Radi se o hodnji dugoj 11 km od fra Slavkove rodne kuće u Dragičini pa do njegova groba na groblju Kovačica iza međugorske crkve. Inicijativa za ovo hodočašće potekla je od molitvene grupe „Gospa Majka moja“, ali su joj se zdužno pridružili i članovi fra Slavkove rodbine, te župljani Dragičine i Čerina. Sve sudionike na početku hodnje u 9,30 sati blagoslovio je župnik Čerina fra Hrvoje Miletić. U molitvi i pjesmi mnogobrojni vjernici, među kojima i mnoga djeca, u Međugorje su stigli u 11,30 sati. Kod Gospinoga kipa su izmolili „Anđeo Gospodnji“, zatim su ušli u crkvu sv. Jakova kako bi se poklonili oltaru, te su se nakon toga zaputili

do fra Slavkova groba gdje su izmolili Vjerovanje i sedam očenaša.

Na dan fra Slavkove smrti, srednja škola fra Slavka Barbarića u Čitluku, koja od 2002. godine nosi njegovo ime, obilježila je dan škole. Ovaj dan djelatnici i učenici srednje škole Čitluk obilježili su hodnjom do Međugorja na kojoj su molitvom zahvalili na svim milostima koje škola prolazi kroz ovo vrijeme pandemije. Krenuli su u 9 sati ispred Srednje škole dr. fra Slavka Barbarića, preko Krehin Graca do Vionice, oko 11 sati stigli su na Brdo ukazanja, gdje su se pomolili se zahvalili Gospi, a zatim su pješice krenuli do fra Slavkova groba gdje su se također pomolili i zapalili svijeće.

U 14,00 sati župa Međugorje u spomen na fra Slavka i njegovu smrt koja je nastupila oko 15,20 sati, nakon završene molitve Križnog puta, organizirala je molitvu Križnog puta na Križevcu. Pred velikim brojem župljana i hodočasnika molitvu je predmolio fra Marinko Šakota, međugorski župnik.

Djeca i djelatnici fra Slavkovog „Majčinog sela“ također su molitveno obilježili spomen na rođenje u Nebo svoga osnivača. U 15,00 sati svetu misu zadušnicu slavio je ravnatelj Majčinog sela fra Dragan Ružić, a nakon toga molilo se Vjerovanje i 7 Očenaša za zahvalu ispred fra Slavkova kipa u središtu sela.

Večernju svetu misu za fra Slavka Barbarića u 18 sati u crkvi sv. Jakova predslavio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko uz koncelebraciju međugorskog župnika fra Marinka Šakote i još 22 svećenika.

U svojoj homiliji fra Miljenko se osvrnuo na misna čitanja od dana, ali i na 21. obljetnicu fra Slavkove smrti o kojoj je kazao: „To je obljetnica smrti jednoga dragog

subrata, Božjega čovjeka, koji je u srcu, u mislima i na usnama nosio Isusovu Radosnu vijest. Nosio je poruke spasenja i pouke o ponašanju kršćana u životu. Naime, na današnji dan prije 21 godinu, u popodnevnom satima, umro je na Križevcu naš subrat fra Slavko Barbarić. Po ljudskim mjerilima otišao je s ovog svijeta prerano (54 godine), ali po Božjim otišao je pravovremeno, bogat dobrim djelima i dozreo za susret sa

onakav kakve nas Krist želi imati: „Svojom ćete postojanošću spasiti duše svoje“ (Lk 21, 19), kaže Gospodin.

Umro je, kako spomenuh, družeci se s Bogom i vjernicima, završivši pobožnost Križnog puta. Pozlilo mu je, sjeo je na zemlju, na nju legao i usnuo vječnim snom pod trinaestom postajom svoga Spasitelja. Na vrhu svoga Križevca, baš kao na vrhu Siona. Poput starozavjetnih patrijarha,

tokove događanja, mjeriti vrijeme, tovariti ljudima na pleća terete, a sami ni da bi malim prstom makli.

No fra Slavko je kročio naprijed. Ulazio u turobne boli, u duše tolikih, u jad i bijedu mnogih, u propast ljudi koje je drobio nemoral, ovisnost, mržnja, razdijeljenost, oskudica. Za njega nije bilo izgubljenog čovjeka, nije bilo izgubljene bitke. Svakoga je valjalo zagrliti, spasiti, dati mu smještaj. Svaku bitku sa zalima i zlima ljudskim valjalo s Božjom pomoći, uz Gospin zagovor, dobiti.

Bio je slamka spasa tolikima koji su tonuli. Hvatali su za skute njegova habita, hvatali grozničavo za njegovu ruku, padali mu u grču plača u zagrljaj.

A on je samo redao stvari u svojoj duši i molio Gospin zagovor, neizmerno pobožan s krunicom ruci. Mlade svijeta je poput rijeke svrnuo pod svoj Sion, ovdje na Mladifest. Ovisnike je vodio kolonama Milosrdnome Ocu, davao im utočište, utjehu, pomagao na teškom putu povratka u

Sveta misa

život. Onim najslabijim, tek rođenim, podario je selo Majčine ljubavi. Dao utočište obiteljske topline i sigurnosti.

Naš fra Slavko, čovjek molitve. Osjećao se najbolje na koljenima, pred Presvetim. Nakon molitve bi potpuno otvarao svoje oči, dušu, srce. I shvatio potrebu tog čovjeka, te žene, toga muža, vidio bi jasno ranjeno dijete, njegovu potrebu. Nazreo bi izdaleka očaj i bijedu koji su posve orobili ljudske poglede, a zapravo su to samo bivali prozori njihovih sapetih duša grijehom. To je trebalo osloboditi. I to je činio fra Slavko! Neumorno, protežući se od svoje prve krajnje, do one druge krajnje mjere, uvijek toplinom i blagošću, životom koji više nije razlikovao vrijeme, jer su mu se na pozdrav susretali sutoni i zore. I tako, iz dana u dan, dok se nije pretočio prije 21 godinu u vječnost.

Crkva se, od prvih vremena, svojih pokojnika spominjala i za njih prinostila molitve, poglavito svetu misnu žrtvu, da bi, očišćeni, mogli prispjeti k blaženom gledanju Boga. U tom istom duhu, danas smo u svojim mislima i molitvama, u ovoj svetoj misnoj žrtvi, s našim fra Slavkom! Pokoj vječni, daruj mu Gospodine!”

PREMA TAJNI UTJELOVLJENJA

Pojam utjelovljenja središnji je kršćanski pojam. Kao i mnogo drugoga u vjeri, i on se na razne načine zlorabi ili krivo predstavlja. Svjedoci smo prilagodbe vjere tzv. duhu vremena, Crkvi se preporučuje „očovječenje“, osuvremenjenje, blizina čovjeku. Jednom je prigodom veliki teolog a potonji kardinal, H. de Lubac rekao kako se Petar i Pavao, došavši u Rim, nisu pitali niti su nastojali oko toga koji bi nadomjestak ili zamjenu za rimske amfiteatre te gladijatorske borbe mogli ponuditi rimskom puku, jer svjetina uvijek treba „kruha i igara“ (panem et circenses). Naprotiv, oni su naviještali paradoks Kristova nauka i života, naime, život će dobiti i sačuvati samo onaj tko ga izgubi, tko se razda, a izgubit će ga onaj tko ga za sebe grčevito želi zadržati.

FRA TOMISLAV PERVAN

MNOGI NAŠI SUVREMENICI POD „UTJELOVLJENIM KRŠĆANSTVOM“ MISLE NA „OKRENUTOST PREMA ZEMLJI“, OVOSTRANOSTI. Ne usmjerenost prema nebu, nego dolje, prema zemlji. Ljubav prema bližnjemu kao ljubav prema Bogu, a politika kao bogoslužje. Treba i to u stanovitoj mjeri, i to je sastavnica kršćanstva, ali to je samo dio kršćanske poruke. Dobro je ponuditi siromasima kruha za život, ali njima treba prvenstveno kruh života, kruh Kristov, jer je Krist most do Oca. Ne živi čovjek samo od kruha. Krist utjelovljeni objava je živoga Boga. Isus se nije prividno zaodjenuo u ljudsko obličje, nego je uzео cjelovito ljudsko tijelo, ljudsko biće na sebe. Cilj je Božjega utjelovljenja uzeti čovjekovu tjelesnu narav te je učiniti propusnom za Duha Svetoga, otvorenom za nebo. Bog dolazi k nama u tijelu kako bi čovjek mogao u tijelu vinuti se do Boga. Uskrsnuće tijela, život vječni!

ISTINA ĆE VAS OSLOBODITI

Kršćanstvo naime stoji ili pada s vjerom da je jedan jedincati, jedinstveni čovjek koji je trideset i tri godine boravio i hodio ovom zemljom temelj stvorenja, smisao povijesti, put, istina i život za sve ljude svih vremena. Može to zvučati preuzetno, nesnošljivo, naskroz dogmatski. Međutim, tko se približi Isusu iz Nazareta, čovjeku, morat će priznati da je tu istina koja nikoga ne prisi-

ljava, nikoga ne ugrožava, ne manipulira niti svojata. Svakomu prepušta maksimalnu slobodu odluke. Stoji Isus tu kao međaš i pojedinac ga može prihvatiti ili odbaciti. On se u svijetu i povijesti ne „reklamira“ nikakvim drugim sredstvima osim križem, svojom raspetom ljubavlju. S tim su došli Petar i Pavao u Rim, središte imperija.

Kršćanstvo se svjesno izlaže svakoj mogućoj kritici jer za sebe postulira jednu i jedinu istinu. A ta istina glasi i jest, utjelovljeni Božji Logos u osobi Isusa Krista. Kršćanstvo se može suočiti s bilo kojom ideologijom u opuštenu sigurnosti kako istina i samo istina može obesnažiti sve druge argumente i zablude. Kršćanstvo obezvrjeđuje i degradira Isusa Krista upusti li se u nadmetanje s drugim istinama, ako Isusa stavlja na istu razinu s drugim istinama, ili ako pak zaboravi kako je sve što JEST zbilja stvoreno po Njemu, za Njega i prema Njemu. Svjedok je tomu Novi zavjet. Stoga ga Ivanov Proslav i naziva Svjetlom, a papa Benedikt zaključio je svoj pontifikat enciklikom *Lumen Fidei* – *Svjetlo vjere*. Kao da je htio reći, Isus je ne jedna od istina nego prava Istina, ne bilo kakvo svjetlo, nego Svjetlo svijeta. Upravo kao što je ona vračara iz Filipa, koja je imala duha Pitona (Piton-udav-Zmija), danima iza Pavla vikala, „Ovi vam ljudi navješćuju pravi Put spasenja“ (usp. Dj 16,17). Znamo za starogrčko pitijsko delfijsko proročište,

gdje bi Pitija, 'proročica', na tronošću, nad omamnim parama prorokovala pojedincu sudbinu. (Pitija i piton u uskoj su svezi, a piton je udav, simbol Zmije – Sotone).

Što ljudi podrazumijevaju pod riječju „Bog“? Kako predočavaju tu zbilju? Kako predočiti stvarnost Boga u vremenu i prostoru? Bog i božanstvo ne daju se omeđiti, definirati vremenski ni prostorno. Mi kršćani vjerujemo kako je Stvoritelj svemira, koga ne može obuhvatiti ni prostor ni vrijeme, trideset i tri godine bio vidljiv u ovome svemiru na jednom posve određenom planetu u posve određenom sunčevu sustavu, u galaksiji zvanoj Mliječna staza. Svjetlo koje se širi brzinom od 300 000 km/sec treba sto tisuća godina da prođe cijelom našom galaksijom. Gdje je kraj, gdje je početak svjetla? Naša je galaksija samo jedna između tolikih milijarda u svemiru. Bog, koga taj svemir ne može obuhvatiti, postao je čovjekom kao sin tesarov, u nepoznatu selu na rubu Rimskoga carstva u posve određeno vrijeme, za cara Augusta. Postao čovjekom ne samo simbolično, u prenesenom ili neodređenom smislu, nego bezuvjetno, tako da se o Bogu ništa drugo ne može izreći mimo onoga što je izrekao Isus iz Nazareta, koga su Rimljani kao buntovnika razapeli.

Odakle to znamo? Iz evanđelja. Imamo u evanđelista Luke i Mateja povijest Isusova djetinjstva. Mnogi će reći kako je to mito-

logija, međutim, to je židovski oblik pripovijedanja zvan midraš ili haggada. Svaki midraš nastaje na temelju iskustvene zbilje koja se pripovijeda i tumači te oprezno i pomno prenosi te predaje naraštajima. Ono što su znali samo Josip i Marija za Isusova rođenja, a učenici i žene na grobu za Isusova uskrsnuća, temelji se na povijesnim činjenicama. Bez toga ne bismo imali kršćanstvo kao povijesnu činjenicu, faktum, jer ono što se odvijalo u Isusovu životu daleko nadmašuje sve židovske predodžbe i povijesna iskustva. Djelovanje te učinci Isusove osobe u povijesti nezamislivi su bez očite Božje prisutnosti u nje-mu, njegovoj riječi i djelovanju.

Ljubav je jača od svega što se naziva snagom prirode ili veliča kao moć moćnika. Ljubav je konkretna ili je nema. Odčitati se to daje najbolje na onima koji su cijelim bićem slijedili Isusa Krista u životu te pokazali svijetu da je ljubav moguća. Suvišno je nabrajati svetce, mučenike ljubavi koji su u sebi utjelovili život i nauku.

KRŠĆANSTVO - BOŽJE DJELO

Njemački Židov, politolog i filozof E. Voegelin, koji je pred nacistima izbjegao u Ameriku, priznaje: „Jedini sadržaj Evanđelja nije nauka, nego događaj da je naime Bog bio prisutan u Isusu. To je događaj – ništa se naime ne naučava. Događaj da je dakle ovdje u Isusu jedan čovjek u kome je Bog bio do te mjere prisutan, koji je bio do te mjere propustan za božansku prisutnost, da taj Isus u svome životu konkretno uvjerljivo podastire i zrači tu prisutnost – tu je vjerojatno i tajna Isusova uspjeha te učinka na njegove prijatelje koji bijahu apostoli, koji su tom božanskom prisutnošću u svagdanjem životu, u akcijama, u

KRŠĆANSTVO NAIME STOJI ILI PADA S VJEROM DA JE JEDAN JEDINCATI, JEDINSTVENI ČOVJEK KOJI JE TRIDESET I TRI GODINE BORAVIO I HODIO OVOM ZEMLJOM TEMELJ STVORENJA, SMISAO POVJESTI, PUT, ISTINA I ŽIVOT ZA SVE LJUDE SVIH VREMENA. MOŽE TO ZVUČATI PREUZETNO, NESNOŠLJIVO, NASKROZ DOGMATSKI. MEĐUTIM, TKO SE PRIBLIŽI ISUSU IZ NAZARETA, ČOVJEKU, MORAT ĆE PRIZNATI DA JE TU ISTINA KOJA NIKOGA NE PRISILJAVA, NIKOGA NE UGROŽAVA, NE MANIPULIRA NITI SVOJATA. SVAKOMU PREPUŠTA MAKSIMALNU SLOBODU ODLUKE.

djelovanju bili do te mjere impresionirani da su Božju prisutnost u tome čovjeku mogli potom izraziti i u simboličnom Kristu". Potom pak u dogmama o Isusu Kristu.

Upravo se u Mariji i Isusu može slijediti crvena nit povijesti spasenja koja se provlači kroz cijeli Stari zavjet te ima svoje ispunjenje, konačnu realizaciju u Isusu Kristu. Donosi nam se neponovljiva jedincatost i činjenice koje nadmašuju sve što je bilo kada zabilježeno u Izraelu i njegovoj povijesti. Ono što je Bog izveo na Mariji nije čin rađanja, nego stvaranja. Novo stvaranje tako da je Isusovo začće u Djevici Mariji – utjelovljenje Sina Božjega – čin novoga stvaranja. Bog Biblije ne prestaje biti Bog dok se očituje kao čovjek u Isusu. Isusovo čovječstvo nije prolazna skrivenost Boga u ljudskom obličju, kao u grčkim mitovima i drugim mitologijama, nego je on trajna objava Boga. Bog postaje vidljiv u Isusu Kristu.

Stalno se ponavlja i ističe, kršćanstvo nije program, nije teorija, nije knjiga, nego je Bog među nama – Emanuel, Utjelovljenje. Na početku Dijete u jaslama, na kraju Raspeti na Golgoti. Njegov je odnos prema Ocu konkretnost, *kenosis*, samoponiženje, silazak prema dolje, *katabasis*, pranje nogu. Silazi u Jordan za krštenja kao prethodnica umiranju i silasku nad Pakao. I Zakej mora sići dolje, mora se spustiti na zemlju, makar je malen rastom. Za Isusa trajno vrijedi ono „descendit“ – sišao, spustio se, do najniže moguće granice i mjere.

Trajno smo u kušnji zamišljati Boga drukčije nego se objavljuje u Isusu Kristu – kao, Bog je svemoćan, on je nad svime, dok Isus očituje upravo drugu stranu Boga – križ, nemoć, poniženje, umiranje. Upravo se tu, u Isusu Kristu, Bog izriče. Tko vidi njega, vidi Oca, odgovara Isus Filipu za Večere.

ISUSOV ŽIVOTNI PUT

Slijedimo kao u teletekstu Isusov život. Rodio se negdje u nekoj spilji, na betlehemskoj pustari, skriven, malen, siromašan. Ne bijaše moguće prenočiti u nekom svratištu. Proživio je trideset i tri godine, od kojih je trideset proveo u posvemašnjoj skrovnosti, kao anonimac, u nekom selu u Galileji, na rubu golemoga Rimskog carstva. Živi ne(pre) poznatim životom običnoga maloga

Kršćanstvo se svjesno izlaže svakoj mogućoj kritici jer za sebe postulira jednu i jedinu istinu. A ta istina glasi i jest, utjelovljeni Božji Logos u osobi Isusa Krista. Kršćanstvo se može suočiti s bilo kojom ideologijom u opuštenoj sigurnosti kako istina i samo istina može obesnažiti sve druge argumente i zablude. Kršćanstvo obezvrjeđuje i degradira Isusa Krista upusti li se u nadmetanje s drugim istinama, ako Isusa stavlja na istu razinu s drugim istinama, ili ako pak zaboravi kako je sve što JEST zbilja stvoreno po Njemu, za Njega i prema Njemu. Svjedok je tomu Novi zavjet.

čovjeka, seljaka, ratara, obrtnika, ribara. Kad je silni car August u Rimu preminuo možda mu je bilo sedamnaest godina. Kad se s trideset predstavio u javnosti, ljudi ga znaju kao obrtnika, tesara. Nitko ga ne poznaje, nitko o njemu ne zbori u okolici. Znamo samo jedno i danas, godine se, naime, ne broje poslije prema rimskom Augustu nego prema Isusu Kristu. I ono što je htio svojim učenicima najzornije i najusrdnije utviti u glavu jest: Nemojte se graditi gospodarima. Nemojte ni nad kim gospodariti. Budite sluga. Perite noge jedni drugima. Nemojte ni nad kim vršiti bilo kakvu moć ili vlast. Ne trudite se oko prvih mjesta.

Pronaći ćemo ga za njegova javnog djelovanja među odbačenicima, rubnima, izopćenima iz društva. Sjeda s njima za stol, naziva ih svojom braćom i sestrama. I dok na križu visi između dva razbojnika kao „nadržbojnik“, na najzorniji način očituje svoju skrivenost, malenost, nemoć, neprepoznatljivost. I na kraju je za ukopa jedno veliko Ništa. Kao i na početku, u Betlehemu.

Mogao je međutim tako živjeti i tako okončati svoj život jer je ljubio. Jer je bio Ljubav. Jer je Bog do te mjere ljubio ovaj svijet da je dao svoga Sina. Vjerovao je da sila nema zadnju riječ, nego ljubav. Njegov skriveni život, nemoć njegove ra-

njive ljubavi očituje se na Uskrs kao trijumf ljubavi nad smrću. Ljubav pobjeđuje smrt, ljubav jača od smrti.

Ljubav je jača od svega što se naziva snagom prirode ili veliča kao moć moćnika. Ljubav je konkretna ili je nema. Odčitati se to dade najbolje na onima koji su cijelim bićem slijedili Isusa Krista u životu te pokazali svijetu da je ljubav moguća. Suvišno je nabrajati svetce, mučenike ljubavi koji su u sebi utjelovili život i nauk.

Vrijedi navesti primjer malo poznatoga Alberta Schweitzera, velikog humanista, nobelovca, koji je postao gotovo mit u prvoj polovici 20. stoljeća. Mlad je postigao tri doktorata, iz filozofije, teologije, medicine. Bio stručnjak za orgulje, pisao kapitalne studije o J.S. Bachu, i danas se mogu preslušavati tonski zapisi njegovih interpretacija Bacha. Habilitirao se za profesora na sveučilištu. Smiješi mu se blistava karijera, genijalno je nadaren. Pisao o mistici svetoga Pavla, o Isusu Kristu. Doktorsku disertaciju iz medicine piše o psihijatriji Isusa Krista. Kako je naime Isus liječio. Nakon temeljita studija Novoga zavjeta te spoznaja koje je

ONO ŠTO JE BOG IZVEO NA MARIJI NIJE ČIN RAĐANJA, NEGO STVARANJA. NOVO STVARANJE TAKO DA JE ISUSOVO ZAČĆE U DJEVICI MARIJI – UTJELOVLJENJE SINA BOŽJEGA – ČIN NOVOGA STVARANJA. BOG BIBLIJE NE PRESTAJE BITI BOG DOK SE OČITUJE KAO ČOVJEK U ISUSU. ISUSOVO ČOVJEŠTVO NIJE PROLAZNA SKRIVENOST BOGA U LJUDSKOM OBLIČJU, KAO U GRČKIM MITOVIMA I DRUGIM MITOLOGIJAMA, NEGO JE ON TRAJNA OBJAVA BOGA. BOG POSTAJE VIDLJIV U ISUSU KRISTU.

stekao povukao za sebe egzistencijalne zaključke. Slijediti Isusa Krista, služiti kao liječnik siromasima u Africi. Spojiti u sebi život i nauk. Njegov korak prema Africi, u prašumu Gabona, bijaše početak poistovjećivanja života i nauka. Pred cijelim svijetom. Ondje je u Africi udario temelje bolnica za crnce.

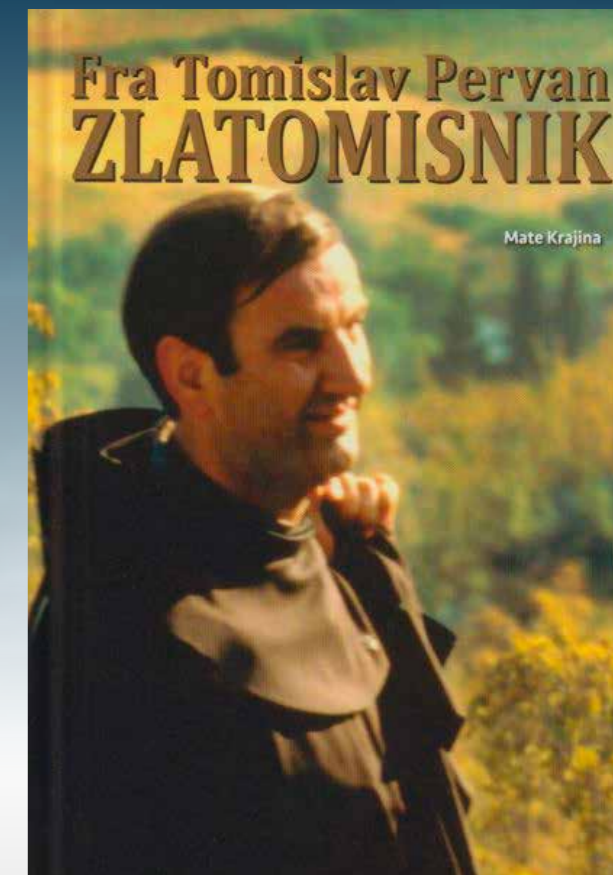
Svjesno je tražio to jedinstvo života i nauka. Bilo mu je teško rastati se od propovjedaonice, od predavanja studentima, bilo je to bolno odreknuće. Prije rastanka nije mogao baciti pogled na sveučilište. Pošao u prašumu ne kao misionar nego kao liječnik. Ne propovijedati, nego tihim radom svjedočiti Isusa Krista. U prašumi, 200 km udaljenoj od Atlantika, 6 km južno od ekvatora, na obali rijeke Ogowe. Prva mu je ordinacija bila doslovce kokošinjac. Nakon nekoliko mjeseci bolnica je skrivila dnevno za oko četrdeset bolesnika.

Dakle, namjesto da slijedi ono što bi svatko njegova „kapaciteta“ žarko želio, odlučuje se na totalni obrat u životu. Seli se u Afriku, u Gabon, podiže ondje bolnicu za crnce, cijeli je život u službi siromaha i bolesnih. Nije imao u crncima dostojne partnere za razgovor, nije imao one koji bi se divili, njegovim postignućima ili uspjesima, talentima i reputaciji koju uživa u cijelom svijetu. I danas pojam Lambarene, mjesto i bolnica uz obalu rijeke, podsjeća na A. Schweitzera. Preminuo je prije nepunih šezdeset godina.

Ono što je na prvi pogled, u teoriji, odbojno ili nad čime mnogi odmahuju rukom, kad se u- zbilji, konkretno obistini, imponira i čovjeka se doima i dira u dubini duše. Tako i ovdje. Poći u daleku Afriku onodobno bijaše izazov i pustolovina, ali kad se čovjek cijelim bićem preda poslu, cijeli se svijet divi. Ljudi osjete, tu je netko tko nije težio prema gore, nije mislio na karijeru, znanstveni ili politički uspjeh ili uspon, nego se zaputio dolje, najsiromašnijima i najbolesnijima. I na taj način je iz sebe izvukao i razdao svoje zadnje, najveće – ljubav. Konkretni primjer nasljedovanja Isusa Krista u suvremenom svijetu. Na to nas poziva Božić. Venite adoremus. *Došli smo pokloniti se Novorođenom Kralju.* Kao zvjezdonošci s Istoka.

Monografija o životu i radu fra Tomislava Pervana.

Knjiga ima 400 stranica. Donosi probrane fra Tomislavove tekstove, potom recenzije njegovih knjiga, bibliografiju, priloge i čestitke prijatelja i poznanika. Na koncu sjećanja iz osobnog albuma.

Dr. fra Tomislav Pervan dao je golem doprinos teološkom, intelektualnom i kulturnom obogaćenju Hercegovačke franjevačke provincije, a i cijele Crkve u Hrvata.

INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Katedrala u Kijevu vraćena Katoličkoj Crkvi

U Kijevu je nakon dugih pregovora Ministarstvo kulture pristalo vratiti Katoličkoj Crkvi katedralu svetog Nikole. Međutim, crkva je u lošem stanju i potrebno ju je obnoviti.

Kako prenosi ukrajinska novinska agencija Risu (Religious Information Service of Ukraine), 1. lipnja 2022. određen je kao datum primopredaje crkve kojom je desetljećima upravljala država u središtu glavnog grada Ukrajine. Postoji i dogovor za izvođenje hitnih radova obnove. „Zahvaljujući naporima brojnih vjernika, ispravljena je povijesna nepravda i to se kršćansko svetište može vratiti u krilo Crkve“, navodi se u tekstu. Katedrala, građena od 1899.

do 1909. prema nacrtima arhitekta Wladysława Horodeckog u neogotičkom stilu, ima dva šiljasta tornja visoka 62 metra i druga je najstarija rimokatolička crkvena građevina u Kijevu. Već tridesetih godina prošlog stoljeća crkva je zatvorena od komunističkog režima i korištena kao skladište prije nego što je teško oštećena u Drugom svjetskom ratu.

U poslijeratnom razdoblju djelomično je obnovljena i u njoj se nalazi arhiv Kijevske regije. Od 1980. godine u zdanju se nalazi Dom orguljaške i komorne glazbe, a ponovno preuređena crkvena zgrada služi i kao koncertna dvorana.

Godine 1992. Rimokatoličkoj crkvi dopušteno je održavati redovite bogoslužja u katedrali paralelno s koncertima; od tada je Crkva nastojala ostvariti njezin povrat. Radovi na obnovi crkve, koja je u dosta zapuštenom stanju te je potrebna opsežna obnova, započeli su u listopadu, a trebali bi biti dovršeni do ožujka iduće godine. Tada bi katedrala, kulturna baština od nacionalnog značaja, mogla biti predana gradskoj Župi svetog Nikole.

Papa prihvatio odreknuće od službe pariškog nadbiskupa Aupetita

Tiskovni ured Svete Stolice priopćio je u četvrtak 2. prosinca da je Sveti Otac Franjo prihvatio odreknuće od službe pariškog nadbiskupa i metropolita Michela Christiana Alaina Aupetita.

U priopćenju piše da je Papa prihvatio odreknuće mons. Aupetita od pastoralnog upravljanja Pariškom nadbiskupijom. Ujedno je umirovljenog nadbiskupa Marseillea Georgesa Paula Pontiera imenovao za privremenog apostolskog upravitelja sede vacante et ad nutum Sanctae Sedes.

Mons. Aupetit je za biskupa zaređen 2013., a službu pariškog nadbiskupa obnašao je od 2017. godine.

U Etiopiji uhićeno sedamnaestero salezijanskih misionara

Sedamnaestero salezijanskih misionara uhićeno je u petak 5. studenoga, a šesnaestero članova osoblja Ujedinjenih naroda i njihovih obitelji u utorak 9. studenoga u Adis Abebi, glavnom gradu Etiopije u kojoj traje sukob pobunjenika i vlasti. O nesigurnom stanju u toj afričkoj zemlji svjedoče i najnovije otmice i uhićenja. Naime, u zemlji je prošloga tjedna proglašeno izvanredno stanje što je omogućilo vlastima da bez naloga pritvore svaku osobu osumnjičenu da podržava „terorističke skupine“ i da ukinu medije koji „pružaju izravnu ili neizravnu moralnu potporu“ TPLF-u. Tako je vojska provalila u salezijanski centar u Adis Abebi. Uhićeno je 17 svećenika, braće i zaposlenika te su odvedeni na nepoznato mjesto. Salezijanci u Etiopiji su preko poruke poslani agenciji Fides Papinskih misijskih djela pozvali na molitvu „za mir i jedinstvo u zemlji“. Crkva u Etiopiji također poziva na slogu i mir.

Predsjednik agencije Habeshia don Mosè Zerai rekao je da ih je otmica etiopskih i eritrejskih svećenika, đakona i laika iz salezijanskog centra zaprepastila. Izrazio je čuđenje uhićenjem salezijanaca koji su u odgojnoj misiji, i to iz centra „koji je uvijek bio posvećen činjenju dobra, jako omiljen među brojnom djecom, u kojem se oporavljaju djeca s ulice“.

„Uhitili su provincijala, svećenike, đakone, kuhinjsko osoblje – znamo za racije i pretese u drugim redovničkim kućama. Ali, svima je jasno da crkve, redovničke kuće, nisu politički centri“, rekao je don Mosè.

Salezijanci su u Etiopiji od 1975. godine razvili plodnu misijsku djelatnost. Trenutno je sto salezijanaca prisutno u pet pokrajina u kojima imaju 15 kuća. Vode tri misijska centra, pet župa, šest tehničkih škola, 13 centara za mlade, 13 osnovnih i srednjih škola te dva centra za djecu s ulice.

Novi napadi na Crkvu u Mjanmaru

U većinski katoličkoj državi Kayah 22. studenoga mjanmarska vojska (Tatmadaw) upala je u katoličku katedralu, biskupovu kuću i kliniku koju vodi Crkva.

Više od 200 vojnika i policajaca upali su u katedralu Krista Kralja u Loikawu, glavnom gradu države Kayah, kao i na kliniku te biskupov stan. U klinici je Tatmadaw istjerao 40 pacijenata te uhitio 18 zdravstvenih radnika, uključujući liječnike, medicinske sestre, ljekarnike i volontere. Uklonili su i evidenciju medicinske opreme.

Tijekom racija vojska je ljudima uskratila pristup katedrali, blo-

kirajući okolne ceste. Neimenovani crkveni dužnosnik komentirao je raciju rekavši: „Jedna skupina za drugom provjeravala je i pretraživala zgrade, uključujući i biskupovu kuću najmanje tri puta.“ Kancelar biskupije Loikaw preč. Francis Soe Naing istaknuo je da Crkva djeluje samo na humanitarnom i karitativnom planu i nije uključena ni u kakva nedjela te stoga svećenici i narod nisu svjesni što su vojnici tražili u katedrali.

To nije prvi put da se u Biskupiji Loikaw događaju pretrsi i uhićenja. Otkako se dogodio vojni puč 1. veljače najmanje 10 župa u biskupiji već je teško pogođeno sukobom koji je

raselio više od 100.000 ljudi. Usto, topničkom vatrom oštećeno je više od pet katoličkih crkava u biskupiji. Sukob je imao posebno intenzivan utjecaj na pretežno kršćanske regije u kojima žive narodi Kayah, Chin i Kachin, što je rezultiralo napadima i racijama na crkve. U Kayahu živi oko 90.000 katolika, što čini više od 50 posto stanovništva.

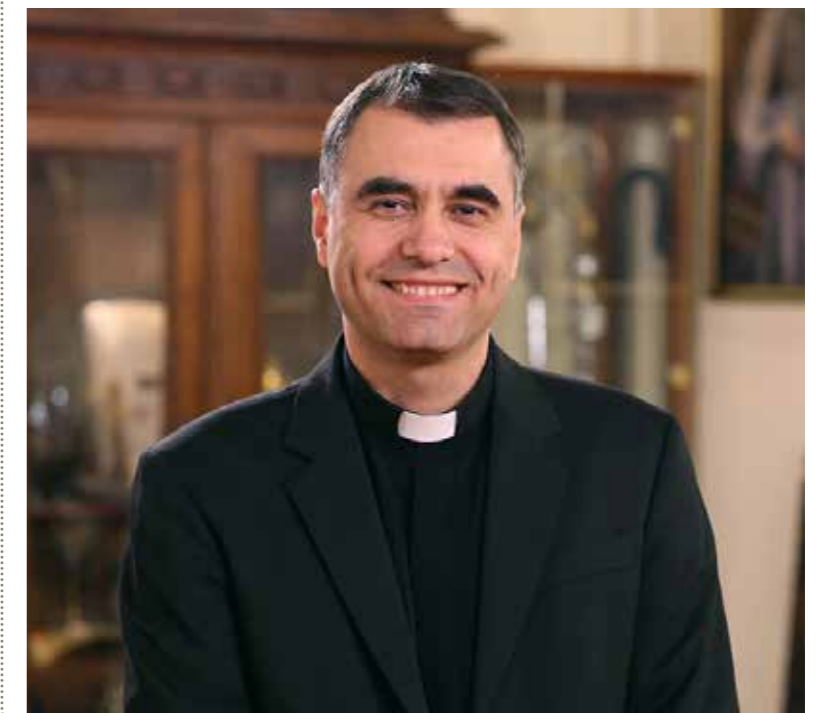
Crkva u Čileu u kampanji za sveobuhvatnu zaštitu ljudskih prava u budućem Ustavu

Predsjednik Čileanske biskupske konferencije kardinal Celestino Aos Braco na skupu u sklopu pripreme novoga Ustava održanom u Santiagu de Chileu 1. prosinca istaknuo je ulogu pravne države i nepovredivost ljudskoga dostojanstva. Na sastanku na kojemu su različite društvene snage iznosile svoje stavove, kardinal Aos Braco, nadbiskup glavnoga grada, istaknuo je ulogu pravne države koja mora jamčiti, promicati i štiti prava svih građana i pobrinuti se da svi s tim pravima budu upoznati, objavljeno je na mrežnim stranicama nadbiskupije. Socijalni nauk Crkve ističe nepovredivost ljudskoga dostojanstva jer je život svakoga čovjeka kao slike Božje svet i nepovrediv. Temeljna jednakost svih pred Bogom znači da se diskriminacija ne može opravdati. Izborom domorodačke političarke Elise Loncon za predsjednicu ustavne konvencije u srpnju započeo je rad toga tijela koje čine 155 izabranih predstavnika koji rade na izradi budućega ustava koji će zamijeniti postojeći, čiji dijelovi potječu iz doba vojne diktature (1973-1990). Sazivanje ustavne konvencije plod je prosvjednoga pokreta koji je započeo još 2019. godine.

Don Roko Glasnović imenovan dubrovačkim biskupom

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je na blagdan sv. Andrije, u utorak 30. studenoga, u podne da je papa Franjo imenovao dubrovačkim biskupom don Roka Glasnovića, svećenika Šibenske biskupije. Roko Glasnović rođen je 2. srpnja 1978. godine u Šibeniku. Za đakona je zaređen 5. prosinca 2004., a za svećenika 2. srpnja 2005. u Šibeniku. Na

Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu 2008. magistrirao je iz pastoralne teologije. U Šibenskoj biskupiji obnašao je nekoliko službi. Među ostalim, bio je osobni biskupov tajnik, biskupijski ekonom te član biskupijskog svećeničkog vijeća i biskupijskog zbora savjetnika. Također je član Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj.

BOŽJI I LJUDSKI SUVEZI I SAVEZI

MILE MAMIĆ

Poštovani čitatelji, zanima me jesu li vam poznate sve riječi u naslovu i njihovo značenje. Možda će vam jedna riječ biti neobična. Što je to *suvez* i množina *suvezi*? Kad se prisjetimo da su se u doba jakoga jezičnog unitarizma mnoge dobre hrvatske riječi potiskivale i zamjenjivale srpskom riječi kao „boljom“, „poželjnijom“, „proširenijom“ itd., a takvih je bilo dosta s prefiksom sa-, lako možemo pomisliti da nam se tako i riječ *savez* „prošvercala“ kao srbizam i potisnula hrvatsku riječ *suvez*. Tako je neko vrijeme prevladavala srpska riječ *saučešće*. Danas prijateljima prigodno izražavamo *sućut*. Moglo bi biti i *suosjećanje* jer je –*ćut* (od glagola *ćutjeti* u značenju „osjećati“) malo zastarjelo, nerazumljivo. Postoji puno riječi koje su u srpskom s prefiksom sa-, a u hrvatskome su sa su-: *suđionik*, *suradnik*, *svremenik*, *suživot*, *sputnik*, *supatnik* itd. Ne bi li bilo bolje u duhu hrvatskoga jezika *suvez* umjesto *savez*? Postoji li u hrvatskome jeziku riječ *suvez*? Je li ona ikad postojala? Što je značila i što bi mogla značiti? Bi li i danas riječ *suvez* bila sustavnija i bolja od riječi *savez*? To su vrlo zanimljiva pitanja koja traže temeljitije istraživanje i razboritu prosudbu. Stoga ćemo temeljitije odgovore na ta zamršena pitanja ostaviti za drugu zgodu. Ipak ću natuknuti neke činjenice o tom zamršenom odnosu:

Suvremeni hrvatski rječnici uopće nemaju riječ *suvez* ni njezine izvedenice. Imaju samo riječ *savez* i izvedenice od nje. Prije stotinjak godina nije bilo tako. Bogoslav Šulek sredinom 19. stoljeća u Njemačko-hrvatskom rječniku za njem. *Bund*, *Bündniss* uz riječ *savez* navodi i *suvez* u istom značenju. Istodobno preporoditelj Mihovil Pavlinović, tvorac riječi *oporba*, ima također riječ *suvez* i *suveznik*.

Riječi *suvez* i *savez*, kao i njihove izvedenice, nastajale su gotovo

istodobno sredinom 19. stoljeća s jednakim temeljnim značenjem: „udruživanje radi ostvarivanje nekih zajedničkih interesa“.

U temelju obiju riječi je glagol *vezati*, koji sam po sebi već znači „povezivanje bilo osoba, životinja ili predmeta“. Glagol *udruživati* i izvedenica *udruživanje* nekako pretpostavlja ljude (drugove). Glagol *vezati* je nesvršeni. Od njega je tvorena riječ *vez*, *veza* i izvedenica *veznik*. Ima mnoštvo prefiksalsnih složenica. Najčešći su *svezati*, *obvezati* (*se*). U vezi s tim riječima imamo izvedenicu *sveza*, *obveza*. Vrlo je čest izraz *u vezi s kim ili čim*. Neki misle da je bolje *u vezi s kim ili čim*. Svakako nije dobro taj izraz dopunjavati genitivom: *u vezi/svezi toga*. Slovenci su davno riječ *zveza* utvrdili u značenju njem. *Bund*, u nas uobičajeno „savez“, a *sveza* nam u leksikologiji znači „povezivanje više riječi“, „sintagma“.

Vladimir Mažuranić u znamenitoj knjizi *Prinosi za hrvatski pravno-povjestni rječnik* na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće nema riječ *savez* kao natuknicu, a ima riječ *suvez* u značenju „sprega“. Spominje i riječ *suveznik*, također u značenju „sprežnik“. Zanimljivo je da je u vezi s riječi *sprega* (od glagola *spregnuti*/ *spreći*, nesvršeno *sprezati*) i riječ *suprug*, *supruga* i *supružnici*. I danas imamo glagol *upregnuti* i imenicu *pregalac* u značenju „vrlo marljivi i uspješni uglavnom umni radnik“.

Akademijin Rječnik, koji se počeo raditi u drugoj polovici 19. stoljeća, a završio u drugoj polovici 20. stoljeća riječ *suvez* navodi i kao istoznačnice riječi *savez*.

Da je riječ *suvez* bila u upotrebi po Hercegovini, Dalmaciji, Lici i drugdje, i to kao sličnoznačnica ili istoznačnica riječi *savez*, potvrđuje brojne potvrde u Akademijinu rječniku pod riječi *suvez*, *suveznica*, *suveznik*, *suvezništvo*.

Kao živi svjedok mogu iz svojega djetinjstva i mladosti potvrditi da su se riječi *suvez*, *suveznik*, *suveznica* sasvim normalno upotrebljavale u mojim Lišanima. Moj je djed imao samo jednoga konja. Udružio se s drugim čovjekom koji je također imao jednoga konja i zajedno su radili. To je bio *suvez*. Oni su bili *suveznici*. Ja sam kao suveznikov unuk imao pravo doći obitelji njegova suveznika. Dobro se sjećam da sam jedanput došao u tu obitelj i u kolijevci (kolimki) vidio jednu veselu curicu krupnih očiju. Ljuljao sam je, a ona se veselo smijala. U vrijeme Hrvatskog proljeća 17. siječnja 1971. ta je curica postala punoljetna djevojka. Odmah je iskoristila biračko pravo i izabrala mene za svojega zaručnika. Zaručili smo se u Zagrebu na njezin 18. rođendan, a vjenčali se u Crkvi sv. Blaža 27. studenoga 1971. kad se je još slobodno orila hrvatska domoljubna pjesma Ustani bane (i druge). Za nekoliko dana „nesta pjesme iz naših srdaca“: pjesme su zamijenjene Jeremijinim Tužaljka. Komunistički je režim „povjerovao“ u uskrsnuće, pa su zabranili Ustani bane i druge domoljubne pjesme. Ugušeno je Hrvatsko proljeće i nastade hrvatska šutnja.

Ove smo godine proslavili 50 godina ženidbenog suveza. Mnogim smo prijateljima ispričali zanimljivu zgodu iz djetinjstva, čega se moja žena ne sjeća, a ja se dobro sjećam kako su njezin pradjed i moj djed bili suveznici, pa eto, nakon puno godina i mi postadosmo ženidbeni suveznici i ove godine proslavismo 50 godina ženidbenoga suvezništva. Članovi smo Zajednice Bračnih susreta. Duboko vjerujemo, osjećamo da smo Božji dar jedno drugomu. Za nas je ženidba sakramenat, sveta stvar. Svaki sakramenat je svet. Svetom misom zahvalnicom, koju je u Crkvi Kraljice Mira na Stanovima u Zadru predvodio mons.

Josip Lenkić zahvalili smo Bogu za obilne darove i obnovili ženidbeno obećanje ovako: „Blagoslovljen si, Gospodine, jer sam po tvom daru Anu uzeo za svoju ženu. Blagoslovljen si, Gospodine, jer sam po tvom daru Milu uzela za svoga muža. Blagoslovljen si, Gospodine, jer si u dobru i zlu našega života bio dobrohotno s nama. Pomozi nam, molimo te, da uzajamnu ljubav vjerno čuvamo, da budemo dobri svjedoci saveza što si ga sklopio s ljudima.“ Ne sklapaju suveze i saveze samo ljudi. Sklapaju ih na neki način i životinje, instinktivno, samostalno ili pod ljudskim vodstvom. Sklapa ih i Bog. Otac svih ljudi iznimno je sklopio *savez* s izabranim narodom, da bi nam se svima u izabranom narodu rodio njegov Sin Isus Krist. On je kao Sin Božji postao čovjekom, rodio se od Djevice Marije. On je stvorio novi SAVEZ LJUBAVI i zapečatio ga svojom Krvi (svojom Mukom i Smrti na Križu te svojim Uskrsnućem). Isus Krist, proslavljeni Jaganjac Božji, postao je kamen temeljac novih odnosa, suveza i saveza Trojednoga Boga i svakoga čovjeka. Na slavu Božju i beskrajnu sreću ljudsku.

Miljenici Božji, neka nam svima bude sretno i blagoslovljeno Rođenje Gospodinovo!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta 1
9 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odubranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Srijeda, 15. 12. 2021.

M. ČIT.: Iz 45,6b-8.18.21b-25; Ps 85,9ab-14; Lk 7,18b-23

Četvrtak, 16. 12. 2021.

M. ČIT.: Iz 54,1-10; Ps 30,2.4.5-6.11.12a.13b; Lk 7,24-30

Petak, 17. 12. 2021.

M. ČIT.: Post 49,2.8-10; Ps 72,1-4b.7-8.17; Mt 1,1-17

Subota, 18. 12. 2021.

M. ČIT.: Jr 23,5-8; Ps 72,1-2.12-13.18-19; Mt 1,18-24

Nedjelja, 19. 12. 2021.

ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA

M. ČIT.: Mih 5,1-4a; Ps 80,2ac i 3b.15-16.18-19; Heb 10,5-10; Lk 1,39-45

Ponedjeljak, 20. 12. 2021.

M. ČIT.: Iz 7,10-14; Ps 24,1-4b.5-6; Lk 1,26-38

Utorak, 21. 12. 2021.

M. ČIT.: Pj 2,8-14 (ili: Sef 3,14-18a); Ps 33,2-3.11-12.20-21; Lk 1,39-45

Srijeda, 22. 12. 2021.

M. ČIT.: 1Sam 1,24-28; Otpj. pj.: 1Sam 2,1.4-8; Lk 1,46-56

Četvrtak, 23. 12. 2021.

M. ČIT.: Mal 3,1-4.23-24; Ps 25,4-5ab.8-10.14; Lk 1,57-66

Petak, 24. 12. 2021.

M. ČIT.: Jutarnja misa: 2Sam 7,1-5.8b-12.14a.16; Ps 89,2-5.27.29; Lk 1,67-79

Subota, 25. 12. 2021.

ROĐENJE GOSPODINOVO. BOŽIĆ

M. ČIT.: Polnočka: Iz 9,1-6; Ps 96,1-3.11-13; Tit 2,11-14; Lk 2,1-14 Zornica: Iz 62,11-12; Ps 97,1.6.11-12; Tit 3,4-7; Lk 2,15-20 Danja misa: Iz 52,7-10; Ps 98,1-6;

Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Nedjelja, 26. 12. 2021.

SV. OBITELJ ISUSA, MARJE I JOSIPA

M. ČIT.: 1Sam 1,20-22.24-28; Ps 84,2-3.5b-6.9-10; 1Iv 3,1-2.21-24; Lk 2,41-52

Ponedjeljak, 27. 12. 2021.

SV. IVAN, apostol i evanđelist

M. ČIT.: 1Iv 1,1-4; Ps 97,1-2.5-6.11-12; Iv 20,1-8

Utorak, 28. 12. 2021.

NEVINA DJEČICA, mučenici

M. ČIT.: vl.: 1Iv 1,5 – 2,2; Ps 124,2-5.7b-8; Mt 2,13-18

Srijeda, 29. 12. 2021.

M. ČIT.: 1Iv 2,3-11; Ps 96,1-2a.2b-3.5b-6; Lk 2,22-35

Četvrtak, 30. 12. 2021.

M. ČIT.: 1Iv 2,12-17; Ps 96,7-8a.8b-9.10; Lk 2,36-40

Petak, 31. 12. 2021.

ili: Sv. Silvestar I., papa

M. ČIT.: 1Iv 2,18-21; Ps 96,1-2.11-13; Iv 1,1-18

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

